

Jaarstukken 2022

Versie 1

Zo werkt het sociaal

De Dienst Noardwest Fryslân

zo werkt het sociaal

Dit is een publicatie van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Postadres algemeen:
Postbus 4
8800 AA Franeker

Telefoonnummer algemeen:
0517-380200

Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 4
1 Inleiding 5
1.1 Opzet jaarstukken 2022 5
1.2 De organisatie 6
1.2.1 Taken en bevoegdheden 7
1.2.2 Begroting- en rekeningprocedure 7
2 Jaarverslag 2022 9
2.1 Algemeen 9
2.2 Taakwijziging Bedrijfsvoeringsorganisatie effect op begroting 9
2.3 COVID-19, oorlog, inflatie en de impact hiervan op onze uitvoering 9
2.4 Financiële programmaverantwoording 2022 De Dienst NWF 10
2.5 Programma Werk, Participatie en Inkomen 12
2.5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet 12
2.5.2 Doelstellingen en acties Werk, Participatie en Inkomen 12
2.5.3 Cliënten - Programmaonderdeel Werk en Participatie 16
2.5.4 Financiën - Programmaonderdeel Werk en Participatie 19
2.5.5 Cliënten - Programmaonderdeel Inkomen 21
2.5.6 Financiën - Programmaonderdeel Inkomen 22
2.6 Programma Armoedebestrijding 24
2.6.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding 24
2.6.2 Doelstellingen en acties Armoedebestrijding 24
2.6.3 Toekenningen – Armoedebestrijding 25
2.6.4 Financiën – Armoedebestrijding 26
2.7 Programma Wmo en Jeugdwet 28
2.7.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet 28
2.7.2 Focus op tijdige uitvoering van projecten binnen De Dienst NWF 29
2.7.3 Doelstellingen en acties Wmo en Jeugdwet 2022 30
2.7.4 Cliënten en voorzieningen – Programmaonderdeel Wmo 33
2.7.5 Financiën – Programmaonderdeel Wmo 36
2.7.6 Cliënten – Programmaonderdeel Jeugdwet 38
2.7.7 Financiën – Programmaonderdeel Jeugdwet 43
2.8 Paragraaf Bedrijfsvoering 46
2.8.1 Verantwoordelijkheid van De Dienst Noardwest Fryslân 46
2.8.2 Doelstellingen en acties 46
2.8.3 Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (Woo) 47
2.8.4 Paragraaf Weerstandsvermogen 48
2.8.5 Risico´s in relatie tot de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit 49
2.9 Paragraaf Financiering 51
2.9.1 Financieringsbehoefte/leningenportefeuille/renterisiconorm 51
2.9.2 Kasgeldlimiet 51
2.9.3 Kasgeldbeheer 51
2.9.4 Liquiditeitsbeheer 51
3 Jaarrekening 2022 53
3.1 Balans per 31 december 2022 53
3.2 Overzicht van baten en lasten over 2022 54

3.2.1 Overzicht van baten en lasten conform BBV-regelgeving 55
3.2.2 Bedrijfsvoeringslasten 56
3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 58
3.3.1 Continuïteit 58
3.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 58
3.3.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva 59
3.3.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling 60
3.3.5 Begrotingsrechtmatigheid 61
3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022 62
3.4.1 Materiële vaste activa 62
3.4.2 Financiële vaste activa 62
3.4.3 Vlottende activa 63
3.4.4 Eigen vermogen 65
3.4.5 Verloop voorziening 65
3.4.6 Vlottende passiva 66
3.4.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 68
3.5 Toelichting overzicht van baten en lasten 69
3.5.1 Resultaten- en verschillenanalyse bedrijfsvoeringslasten 69
3.5.2 Ziekteverzuim 70
3.5.3 Uitvoering debiteurenbeheer 71
3.5.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 71
4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 74
4.1 Besluit tot vaststelling 75
Bijlage A Overzicht materiële vaste activa 76
Bijlage B SISA bijlage 2022 77
Bijlage C Overzicht van baten en lasten naar taakvelden 81
Bijlage D Beleidsindicatoren 2022 82
Bijlage E Begrippenlijst 83
Bijlage F Afkortingenlijst 85
Bijlage G Verdeelsleutel bedrijfsvoeringslasten 87
Bijlage H Afrekening met deelnemende gemeenten 88
Bijlage I Overzicht berekening Vangnetuitkering Inkomen 2022 90

De Dienst Noordwest Fryslân
zo werkt het sociaal

Voorwoord

In Noordwest Fryslân werken gemeenten van oudsher samen aan een goed functionerend sociaal domein, met oog voor de kwetsbaren en aandacht voor elkaar. Daarom is in 1999 De Dienst Noordwest Fryslân opgericht. Sindsdien is er veel veranderd. Externe bewegingen hebben altijd interne invloed. Wetten kwamen, gemeenten gingen, gebiedsteams kwamen en beleidstaken gingen.

In 2022 waren externe bewegingen op wereldschaal zelfs van invloed op onze dagelijkse praktijk. Na een paar jaar met een aantal harde lockdowns werden coronamaatregelen langzaam versoepeld en in maart 2022 volledig afgeschaft. Tegelijkertijd ontstonden er door de Russische invasie van Oekraïne op 24 februari 2022 direct nieuwe vraagstukken op het gebied van de energie- en voedselmarkten. Dit werkte door in de werkzaamheden van de Dienst voor de deelnemende gemeenten in vorm van de Energietoeslag en leefgeld voor Oekraïners. Achter deze werkzaamheden zitten veel beleidskeuzes en uitvoeringsacties. Als het dan lukt om het geld bij de inwoners te krijgen die het nodig hebben, kunnen we tevreden zijn.

Andere acties die we in 2022 effectief hebben opgepakt betreffen het vereenvoudigen en verbeteren van data-analyses voor beleid en uitvoering, digitaliseren van activiteiten, verhogen van security-awareness, werving en selectie van nieuwe medewerkers in een onrustige arbeidsmarkt, vormgeven en uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering, kennis actueel houden, lancering van een nieuwe website en nieuw intranet en actief werken aan de vitaliteit en veerkracht van onszelf. Zo maar een greep uit de acties die we in 2022 hebben afgerond.

Dus ook in 2022 werkten we in gezamenlijkheid met onze netwerkpartners aan een goed functionerend sociaal domein. Met oog voor de kwetsbaren en aandacht voor elkaar.

Zo zorgen we er met elkaar voor dat sociale ondersteuning werkt!

Marius Jellema
Directeur

1 Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de Dienst Noardwest Fryslân. Eshuis Accountants heeft de controle op de jaarrekening 2022 afgerond.

1.1 Opzet jaarstukken 2022

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgenomen in hoofdstuk 2 en bestaat uit de programmaverantwoordingen op dienstniveau en de paragrafen weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. De programmaverantwoording geschiedt zowel inhoudelijk als financieel. De programmaverantwoording laat puur de baten en lasten van het programma zelf zien. De bedrijfsvoeringslasten verantwoorden we in deze jaarstukken in hoofdstuk 3.

We leggen de jaarstukken ter vaststelling voor aan het Bestuur van De Dienst. Ook bespreken we de uitkomst van de jaarstukken met de afzonderlijke gemeenten in de daarvoor geplande planning & control gesprekken. Eventuele vragen en opmerkingen over dit rapport ontvangen wij graag via e-mailadres planningencontrol@sozawe-nw-fryslan.nl.

In hoofdstuk 3 is de jaarrekening opgenomen, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten en de verantwoording van de bedrijfsvoeringslasten.

In hoofdstuk 4 treft u de controleverklaring van onze accountant aan. Tevens is hierin het bestuursbesluit tot vaststelling van de programmarekening 2022 opgenomen.

Het overzicht van de gemeentelijke bijdragen is opgenomen in bijlage H. Voor een begrippenlijst en de afkortingenlijst verwijzen wij u naar bijlage E en F.

1.2 De organisatie

De Gemeenschappelijke Regeling De Dienst Noardwest Fryslân is per 1 januari 2021 gewijzigd van een openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO).

In 2021 was De Dienst gemandateerd voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet. Voor de Participatiewet, het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004 (Bbz), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) gold dat er sprake was van een delegatie van bevoegdheden door gemeenten aan De Dienst.

Per 1 januari 2022 is de Gemeenschappelijke Regeling opnieuw aangepast. Gemeenten hebben besloten hun bevoegdheden in het kader van de Wmo en Jeugdwet aan De Dienst te delegeren in plaats van De Dienst te mandateren. De kosten voor de programma's Wmo en Jeugd landen als gevolg van deze delegatie van bevoegdheden vanaf 1 januari 2022 weer in de begroting en jaarrekening van De Dienst.

Om een goed vergelijk tussen de boekjaren 2021 en 2022 te kunnen maken, zijn de lasten 2021 van de Wmo en Jeugdwet ook in deze jaarstukken opgenomen.

De Dienst heeft een platte structuur met korte lijnen. De directeur stuurde in 2022 via teamleiders de afdelingen dienstverlening en bedrijfsvoering aan. Het bestuur wordt vertegenwoordigd door één of meerdere wethouders van de deelnemende gemeenten. De samenstelling van het bestuur is per 31 december 2022 is als volgt:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	Terschelling	Voorzitter
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Waarnemend voorzitter
De heer E. de Groot	Harlingen	Lid
Mevrouw M.Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Lid

Het management van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

1.2.1 Taken en bevoegdheden

Wij verrichten op grond van de huidige Gemeenschappelijke Regeling (deels) de volgende taken:

1. Uitvoering van de Participatiewet
2. Uitvoering van de IOAW
3. Uitvoering van de IOAZ
4. Uitvoering van het Bbz
5. Uitvoering van de Wet Kinderopvang
6. Uitvoering van de Wet Inburgering
7. Uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
8. Uitvoering van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
9. Uitvoering van de Wmo 2015
10. Uitvoering van de Jeugdwet
11. Uitvoering van overige wetten op de terreinen van de sociale zekerheid, gesubsidieerde arbeid, maatschappelijke zorg en jeugdzorg waarvan de uitvoering aan de gemeentebesturen al dan niet in medebewind is opgedragen.

Hiernaast voerden wij gedeeltelijk de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (girale financiering leefgeld) en de Eenmalige Energietoeslag voor de gemeenten uit in 2022.

1.2.2 Begroting- en rekeningprocedure

Artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft het volgende voor:

Begroting

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.

Financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Jaarrekening

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.

Op 8 april 2021 is de Begroting 2022 door het bestuur van de Dienst voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling heeft plaats gevonden op 1 september 2021. De Begroting na Wijziging 2022 is op 15 december 2021 door het bestuur voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling heeft plaats gevonden op 13 april 2022.

Jaarverslag 2022

In het jaarverslag beschrijven we de resultaten van de acties die we in 2022 ondernomen hebben om de doelstellingen uit de begroting na wijziging 2022 te behalen

2 Jaarverslag 2022

2.1 Algemeen

Het jaarverslag is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2004).

2.2 Taakwijziging Bedrijfsvoeringsorganisatie effect op begroting

Per 1 januari 2022 is de Gemeenschappelijke Regeling opnieuw aangepast zoals beschreven in paragraaf 1.2. Gemeenten hebben besloten hun bevoegdheden in het kader van de Wmo, de Jeugdwet en een deel van Armoedebestrijding aan De Dienst te delegeren in plaats van aan De Dienst te mandateren. Hierdoor worden deze programma-onderdelen vanaf 1 januari 2022 weer in de begroting en jaarrekening van De Dienst opgenomen. Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing. De cijfers van de herziene begroting 2022 en de realisatie over 2022 worden verantwoord op basis van de taken na wijziging van de bedrijfsvoerings-organisatie.

2.3 COVID-19, oorlog, inflatie en de impact hiervan op onze uitvoering

De coronacrisis is ook in 2022 nog van impact geweest. Door De Dienst zijn in de eerste helft van 2022 maatregelen getroffen om inwoners, gemeenten, zorgaanbieders en medewerkers daar waar nodig en mogelijk te ondersteunen. Zo zijn zorgaanbieders gefaciliteerd door compensatieregelingen. Daarnaast hebben we ervoor gezorgd dat de rechten, plichten en afspraken rond de (financiële) gevolgen van de coronacrisis duidelijk waren en correct werden uitgevoerd. Hierbij hebben wij de richtlijnen van VNG en het Ketenbureau i-Sociaal Domein opgevolgd.

Op het moment dat alles weer van het slot ging, brachten geopolitieke ontwikkelingen nieuwe onzekerheid. Rusland viel Oekraïne binnen met alle gevolgen van dien. In de eerste plaats het verschrikkelijke leed dat Oekraïners wordt aangedaan. Een ander gevolg was de sterke stijging van met name energieprijzen, die voor iedereen merkbaar was. Deze twee impactvolle gebeurtenissen voor mensen hebben ook impact op de bedrijfsvoering en daarmee de jaarrekening van De Dienst. Wij hebben op verzoek van de NWF-gemeenten de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (girale financiering) en de Eenmalige Energietoeslag mogen uitvoeren. Hierdoor nam met name op de afdelingen gerelateerd aan ‘Inkomen’ het aantal FTE’s toe. Dit levert bijvoorbeeld tevens een verschuiving op in de toerekening van de bedrijfsvoeringslasten naar de taakvelden (financiële indeling van het Rijk).

De directe kosten en de uitvoeringslasten van de eenmalige energietoeslag zijn in april en oktober 2022 bevoorschot door de gemeenten. In de in deze rapportage getoonde gemeentelijke bijdragen van het programma Armoedebestrijding en van Bedrijfsvoering zijn deze voorschotten opgenomen t.b.v. een correcte jaarafrekening met de gemeenten (hiervoor is tevens een begrotingswijziging afgestemd met de gemeenten).

2.4 Financiële programmaverantwoording 2022 De Dienst NWF

De totale programmaverantwoording geeft inzicht in de realisaties en begrotingsomvang van de verschillende programma's in het sociaal domein. Daarom is het volgende overzicht *exclusief bedrijfsvoeringlasten* opgenomen.

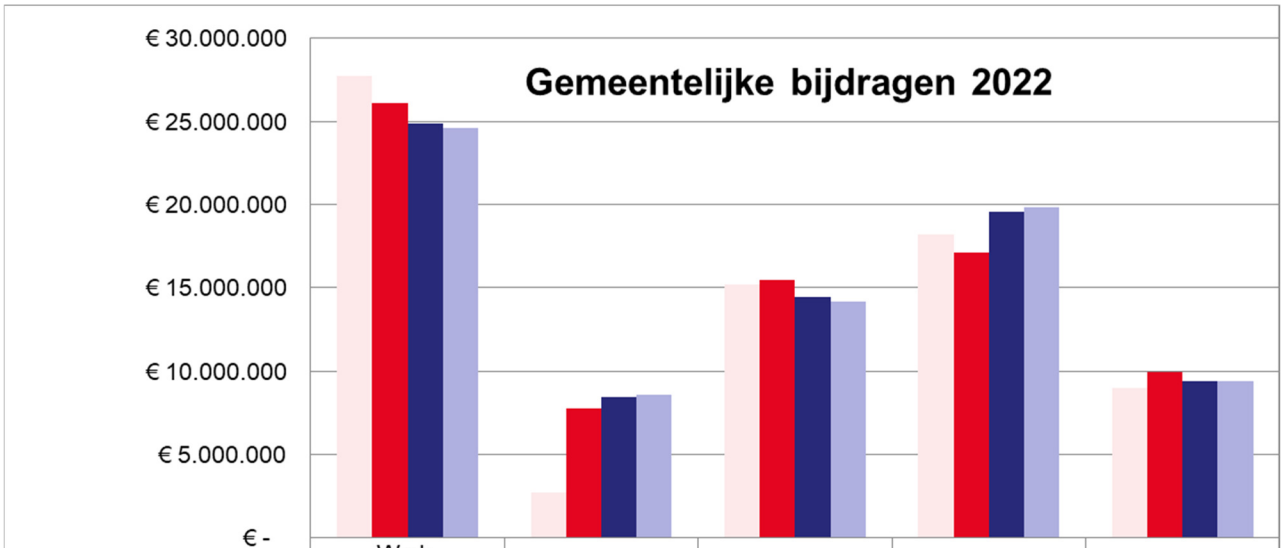
	Jaar 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Begroting 2022	Jaar 2021 (voor taak-wijziging BVO)	Jaar 2021 (na taak-wijziging BVO ter vergelijk)
	a.	b.	c.				
Lasten in euro's							
Inkomen	23.154.654	23.580.066	-425.412	-2%	25.944.449	26.632.074	26.632.074
Werk & Participatie	2.362.461	3.157.587	-795.126	-25%	2.500.500	2.585.764	2.585.764
Armoedebestrijding	8.747.485	7.882.196	865.289	11%	1.990.228	2.394.460	2.948.948
Wmo	14.818.534	16.016.940	-1.198.406	-7%	-	-	15.801.401
Jeugdwet	19.827.648	17.154.500	2.673.148	16%	-	-	18.211.362
Totaal lasten	**68.910.781**	**67.791.289**	**1.119.493**	**2%**	**30.435.178**	**31.612.298**	**66.179.549**
Baten in euro's							
Inkomen	933.161	671.858	261.303	39%	957.201	1.493.614	1.493.614
Werk & Participatie	1.211	-	1.211		-	340	341
Armoedebestrijding	166.007	86.191	79.816	93%	161.067	173.250	173.853
Wmo	668.916	548.453	120.463	22%	-	-	649.117
Jeugdwet	-	-	-		-	-	5.155
Totaal baten	**1.769.296**	**1.306.502**	**462.794**	**35%**	**1.118.268**	**1.667.204**	**2.322.081**
Resultaat	**-67.141.485**	**-66.484.786**	**-656.700**	**1%**	**-29.316.910**	**-29.945.094**	**-63.857.468**
Dekking in euro's							
Bijdrage gemeenten							
Inkomen	22.221.492	22.908.207	-686.715	-3%	24.987.249	25.138.460	25.138.460
Werk & Participatie	2.361.250	3.157.587	-796.337	-25%	2.500.500	2.585.424	2.585.423
Armoedebestrijding	8.581.478	7.796.005	785.473	10%	1.829.161	2.221.210	2.775.095
Wmo	14.149.617	15.468.487	-1.318.870	-9%	-	-	15.152.284
Jeugdwet	19.827.648	17.154.500	2.673.148	16%	-	-	18.206.206
Totaal dekking	**67.141.485**	**66.484.786**	**656.700**	**1%**	**29.316.910**	**29.945.094**	**63.857.468**
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**

De inhoudelijke toelichting op de cijfers en de ontwikkelingen per programma is opgenomen onder de programmaverantwoording. We verwijzen hiervoor naar de paragrafen 2.4 (Werk, Participatie en Inkomen), 2.5 (Armoedebestrijding) en 2.6 (Wmo en Jeugdwet).

Gemeentelijke bijdrage Programma's Totaal NWF

Gemeente	Jaar 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Begroting 2022	Jaar 2021 (voor taak-wijziging BVO)	Jaar 2021 (na taak- wijziging BVO ter vergelijk)
	a.	b.	c.				
Harlingen	19.238.100	19.861.771	-623.671	-3,1%	9.640.100	10.078.173	19.405.366
Terschelling	2.423.129	2.228.401	194.728	8,7%	344.603	902.750	2.729.843
Vlieland	355.682	368.044	-12.362	-3,4%	32.064	53.910	386.477
Waadhoeke	45.124.575	44.026.570	1.098.005	2,5%	19.300.143	18.910.260	41.335.781
Totaal NWF	**67.141.485**	**66.484.786**	**656.700**	**1,0%**	**29.316.910**	**29.945.094**	**63.857.468**

Een uitsplitsing van de gemeentelijke bijdrage per programma en gemeente geeft het volgende beeld. In dit overzicht zijn ook de voorlopige cijfers 2022 en de jaarcijfers 2021 opgenomen ter vergelijk.

	Werk, Participatie en Inkomen	Armoede bestrijding	Wmo	Jeugdwet	Bedrijfsvoering
Jaar 2021 (ter vergelijk)	€ 27.723.883	€ 2.775.094	€ 15.152.284	€ 18.206.206	€ 8.981.171
Begroting nw 2022	€ 26.065.794	€ 7.796.004	€ 15.468.488	€ 17.154.500	€ 9.956.154
Voorlopige cijfers 2022	€ 24.894.257	€ 8.459.578	€ 14.422.266	€ 19.586.028	€ 9.396.575
Jaar 2022	€ 24.582.742	€ 8.581.478	€ 14.149.617	€ 19.827.648	€ 9.396.575

2.5 Programma Werk, Participatie en Inkomen

2.5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle inwoners die kunnen werken maar daarbij (al dan niet tijdelijke) hulp nodig hebben. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze doelgroep (inkomens)ondersteuning bieden, zodat zij aan de slag kunnen gaan. Uitgangspunt van de Participatiewet is de eigen verantwoordelijkheid van inwoners om in hun eigen inkomen te voorzien.

De Dienst ondersteunt de inwoners hierbij door samen met de inwoner de route naar werk en/ of participatie te bepalen. De Dienst werkt hierbij samen in een netwerk met het UWV, Pastiel-Empatec, de gebieds- en eilandteams en tal van andere organisaties.

In de volgende paragrafen wordt de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de doelstellingen en de financiële verantwoording verder toegelicht.

2.5.2 Doelstellingen en acties Werk, Participatie en Inkomen

In 2022 hebben we de volgende acties ondernomen om onze doelstellingen te behalen:

Thema: Nieuwe visie Participatiewet samen met gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren

Doelstellingen

- Door de gemeenten Harlingen en Waadhoeke wordt, in samenwerking met de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, gewerkt aan een visie over de Participatiewet. Ook wordt beoordeeld wat dit betekent voor de huidige samenwerkingsorganisatie Pastiel en De Dienst.

Acties

- Vanuit de Dienst wordt er intensief samen gewerkt met Pastiel om de inwoners in de regio zo goed mogelijk te bedienen. Er is een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen de twee partijen. In juni 2022 is een samenwerkingsdag georganiseerd met de casemanagers van De Dienst en de medewerkers van Pastiel om de onderlinge samenwerking te bevorderen.
- Vanaf de zomer van 2022 is de samenwerking tussen casemanagers van De Dienst, gebiedsteam Harlingen en Empatec/Pastiel geïntensiveerd door gezamenlijk op één locatie te werken.

Thema: Aantal uitkeringsgerechtigden

- In samenwerking met de gemeenten zijn de doelstellingen 2022 als volgt vastgesteld:
  - Een volledige uitstroom van 347 uitkeringsgerechtigden, waarvan 139 naar werk
  - Een gedeeltelijke uitstroom van 201 uitkeringsgerechtigden

Acties

- De Dienst is met diverse gemeenten in gesprek geweest over de doelstellingen die we beogen voor het komende jaar (al dan niet in gezamenlijkheid). De Dienst heeft hierin het voortouw genomen om gezamenlijk tot de doelstellingen te komen.
- Vanaf 1 mei 2022 is er een pilot gestart in Harlingen en Waadhoeke waarbij de nieuwe instroom uitkeringsgerechtigden intensief wordt begeleid door de casemanager TWP en waar mogelijk door Pastiel voor de duur van 6 maanden. De doelstelling is om in deze periode meer uitstroom en/of participatiemogelijkheden te realiseren.
- In het najaar van 2022 is er een project gestart binnen Waadhoeke gericht op intensieve ondersteuning richting taalontwikkeling en participatie/werk aan statushouders die onder de oude wet vallen (ofwel de tussengroep). Deze ondersteuning is een samenwerking tussen De Dienst, Stavoor en Pastiel.

Thema: Wetswijziging inburgering per 2022

Doelstellingen

- Uitvoering geven aan de “Veranderopgave Inburgering”.

Acties

- Het werkproces rondom de nieuwe wet is nader vormgegeven en geïmplementeerd. De inburgeraar volgt 1 van de 3 routes die zijn vormgegeven voor hen: de onderwijsroute, de werkgerichte route (B1-route) of de zelfredzaamheidsroute (Z-route). Bij al deze routes is het leren van de taal het startpunt. Taallessen worden verzorgd door Stavoor. De onderwijsroute is nog niet formeel aanbesteed. Dit wordt provinciaal opgepakt. Ondertussen is er wel een optie geregeld met het ROC in Leeuwarden.
  Inburgeraars kunnen wel op deze route ingezet worden. De B1-route is inmiddels ingericht en is uitbesteed aan Pastiel. De Z-route wordt uitgevoerd door Conexa.

- De toegang tot het DUO portaal is gerealiseerd. Zo kunnen we richting het DUO verantwoording afleggen over de ingezette trajecten. Vanaf medio 2023 gaan we als dienst voor de gemeentes Terschelling en Vlieland inzake de gezinsmigranten ook onze dienstverlening aanbieden. Hiervoor is een aanvraag tot toegang DUO ingediend. De taakstelling voor 2022 is succesvol gerealiseerd. Voor 2023 is de taakstelling gestegen waardoor er uitbreiding van personeel heeft plaatsgevonden.

Thema: Zorgvuldig afhandelen van (uitkerings-)aanvragen

Doelstellingen

- Het verkorten van de doorlooptijden van de aanvragen levensonderhoud naar gemiddeld 30 dagen.
- Het verleggen van de nadruk van repressieve naar preventieve handhaving.
- Optimaliseren van de maatregelen waarmee inwoners sneller in- en uit de bijstand kunnen (simpel switchen), zonder een nieuwe aanvraagprocedure te moeten doorlopen.

Acties

- Binnen Team Inkomen is hier aandacht voor en de gemiddelde doorlooptijd ligt in 2022 op 30 dagen.
- De Expertise Groep Handhaving binnen team Inkomen is sinds september 2021 aan de slag met de zachte signalen. De casuïstiek welke hieruit voortkomt wordt binnen het team besproken. Dit leidt tot hogere mate van bewustwording. Er wordt ingezet op huisbezoeken afleggen en deskundigheidsbevordering.
- De verkorte aanvraagprocedure en de uitkering op 0 is geïmplementeerd en word reeds ingezet.

Thema: Tijdig en zorgvuldig inspringen op wetswijzigingen in de Participatiewet

Doelstellingen en acties

- Op 1 april 2022 heeft er een herziening van de studietoeslag plaatsgevonden. De Dienst heeft de betreffende inwoners aangeschreven en geattendeerd op de wijzigingen. Inwoners die nog geen aanspraak maakten op deze kunnen deze nu aanvragen met minder voorwaarden. In het derde kwartaal is er een mailing verzorgd naar onderwijsinstellingen om zodoende de doelgroep te bereiken die kunnen aanvragen.

- De wijziging kostendelersnorm is na uitstel op 13 december goedgekeurd met ingangsdatum van 1 januari 2023. Er zijn in totaal 109 dossiers welke met de nieuwe kostendelersnorm getoetst moeten worden. Hiervoor is reeds een plan van aanpak gemaakt en de implementatie is voorbereid. Vanaf 13 december zijn alle 109 dossiers getoetst en zijn de wijzigingen direct doorgevoerd. Door deze gedegen voorbereiding hebben en de inzet van de medewerkers hebben alle klanten in januari 2023 direct de voordelen genoten van de wijziging.

2.5.3 Cliënten - Programmaonderdeel Werk en Participatie

Bestandsontwikkeling Werk en Participatie

De bestandsontwikkeling Werk & Participatie laat zien hoeveel cliënten wij in onze caseload hebben. Wij ondersteunen onze cliënten en samenwerkingspartners waaronder de gemeenten en werkgevers in Noardwest Fryslân bij arbeidsmarkt- en participatievraagstukken. Het uniek aantal cliënten in 2022 was 2.035. Als we de cliënten, in onderstaand overzicht, rubriceren naar contractsoort zien we dat we deze cliënten 2.565 keer binnen deze contractsoorten in 2022 hebben geregistreerd. Hieruit blijkt dat één cliënt in één jaar in meerdere contractsoorten kan voorkomen.

Bestandsontwikkeling aantal cliënten Werk en Participatie De Dienst NWF	Jaar 2022*	Gemiddelde jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Gemiddelde Jaar 2021
Trajecten in eigen beheer	1.572	1.265	1.456	-191	-13%	1.312
Trajecten extern ingekocht	202	142	113	29	26%	144
Loonkostensubsidie I-deel	132	105	83	22	27%	81
Beschut Werken	35	31	27	4	15%	27
Pastiel	310	168	170	-2	-1%	160
Rustbestand**	157	150	-	150		167
Wachtlijst Beschut Werken	27	20	-	20		2
Inburgering	130	97	-	97		83
Eindtotaal	**2.565**	**1.978**	**1.849**	**129**	**7%**	**1.976**

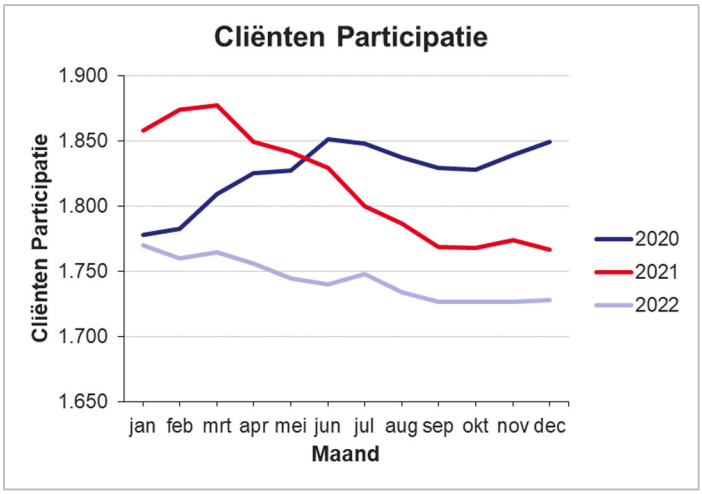
Voor een goede monitoring hebben wij onze interne en externe contracten zoals bovenstaand overzicht ingedeeld. Het overgrote deel van onze cliënten bedienen wij in eigen beheer. Hieronder vallen vele werkzaamheden zoals de samenwerking met de gebiedsteams, het UWV, Connexa (voorheen de Skule Welzijn) en Bureau Zelfstandigen Friesland. Dit doen wij met het doel om onze cliënten gezamenlijk te begeleiden naar werk, ondernemerschap of activering door bijvoorbeeld parttime werk, vrijwilligerswerk of scholing. Hiernaast worden cliënten naar werk begeleid door inzet van Pastiel, via loonkostensubsidie, door de inzet van beschut werken en door inzet van externe re-integratiebedrijven.

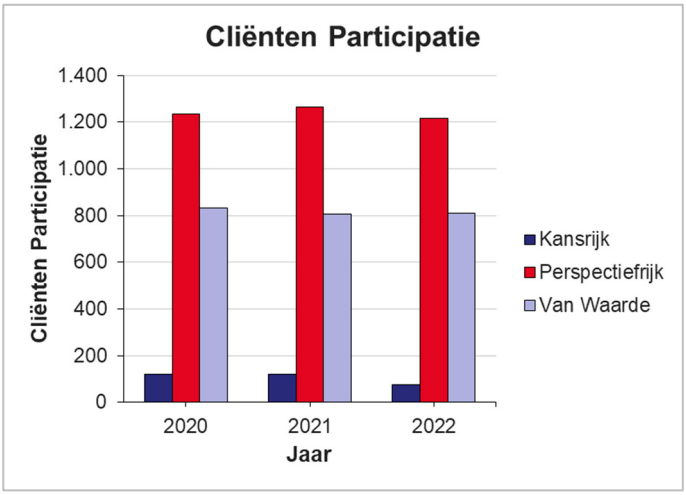
De wachtlijst voor beschut werken is in 2022 toegenomen omdat er voor onze regio een te lage taakstelling was vastgesteld door het Rijk. Hierop hebben de raden van de gemeenten Harlingen en Waadhoeke een motie aangenomen, met als doel een eenmalige extra financiering ten behoeve van het wegwerken van de wachtlijst. In 2023 zien wij hier reeds de effecten van, namelijk door een daling van deze aantallen.

Wij zijn namens de gemeenten ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet Inburgering (oude en nieuwe wet). Hiervoor starten wij inburgeringstrajecten, waaronder taalonderwijs.

**Voor een goed zicht op het bestand, maken wij ook het rustbestand inzichtelijk. Hierin zijn cliënten opgenomen die om uiteenlopende redenen geen betaalde arbeid meer kunnen verrichten. Velen van hen participeren wel, maar door middel van laagdrempelige activiteiten.

* Wij zetten in op het inzichtelijk maken van de totale populatie cliënten die wij, in samenwerking met onze partners, jaarlijks bedienen.

Onderverdeling in cliëntgroepen op basis van percentage loonwaarde:

- Van Waarde (loonwaarde 0-40%): zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt
- Perspectiefrijk (loonwaarde 40-80%): grote afstand tot de arbeidsmarkt
- Kansrijk (loonwaarde 80-100%): kleine afstand tot de arbeidsmarkt

In 2022 zien we een daling van het aantal cliënten Werk en Participatie. De uitstroom naar werk, verhuizing of door overige redenen oversteeg de instroom. Binnen alle leeftijdsgroepen daalden de aantallen. De grootse daling is gerealiseerd binnen de leeftijdsgroep 18 tot en met 26 jaar (- 8,9%). De kleinste daling is gerealiseerd binnen de leeftijdsgroep 55+ (- 3,4%).

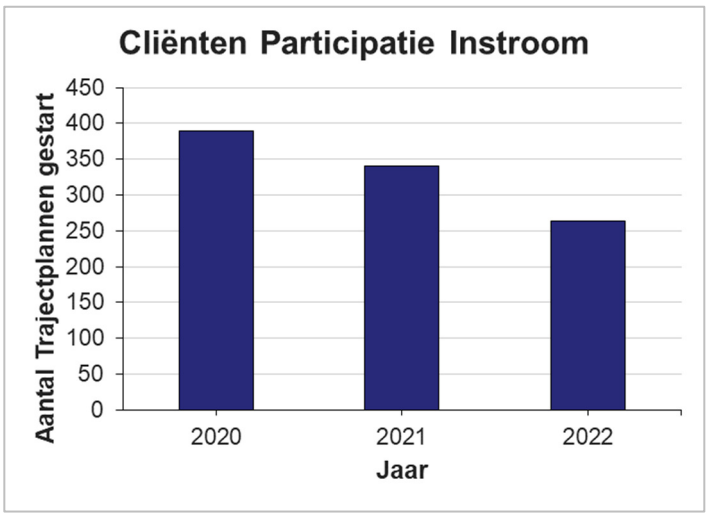
Het aantal cliënten met een kansrijke positie tot de arbeidsmarkt (loonwaarde 80-100%) neemt af. Door het grote aanbod aan banen zien we dat dit type cliënt het zelfstandig lukt om tot betaalde arbeid te komen.

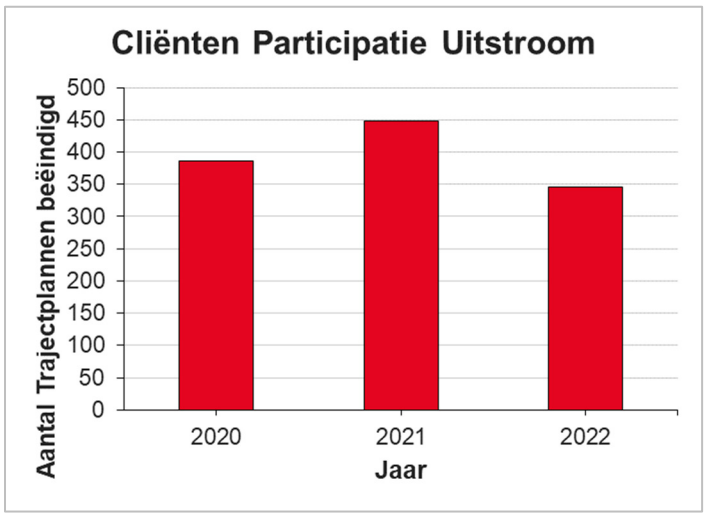
In en uitstroom cliënten Werk en Participatie

Een bijstandsuitkering kan om verschillende redenen stopgezet worden. De meest voorkomende reden is dat iemand aan het werk gaat en zodoende meer inkomsten heeft dan de bijstandsnorm. In 2022 stroomde 41% van de cliënten uit naar werk, in 2021 was dit 40%. Door de jaren heen is het aandeel uitstroom naar werk toegenomen.

Ook stroomt een groot aandeel van de bijstandsgerechtigden (57%) uit vanwege verloop. Hieronder vallen: bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, detentie, verhuizen naar een andere gemeente, verhuizing naar het buitenland en het aangaan van een relatie met een partner met voldoende inkomsten.

De volledige uitstroom betreft cliënten die volledig zijn uitgestroomd uit de uitkering. De onderstaande grafiek geeft hier meer inzicht in. Daarnaast kunnen cliënten gedeeltelijk uitstromen, waarbij er een deel van de uitkering in stand blijft. In 2022 is 8,9% van de cliënten uitgestroomd naar parttime werk.

Bron: Data De Dienst NWF:

41% heeft in 2022 als uitstroom reden **Werk**

(Jaar 2021: 40%)

57% heeft in 2022 als uitstroom reden **Overig**

(Jaar 2021: 59%)

2% heeft in 2022 als uitstroom reden **Scholing**

(Jaar 2021: 1%)

Bron: Data Divosa;

29,5% is in 2022 uit de bijstand gestroomd

(Landelijk 25,5%)

8,9% is in 2022 uitgestroomd naar parttime werk

(Landelijk 7,3%)

Het percentage personen met een loonkostensubsidie was in 2022 **7,9%**

(Landelijk 6,6%)

2.5.4 Financiën - Programmaonderdeel Werk en Participatie

De Dienst NWF - Programma Werk en Participatie							
Taakveld			**Jaar 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Afwijking (a-b)**	**Afwijking (c/b) in %**	**Jaar 2021**
			a.	**b.**	**c.**		
Lasten in euro's							
6.1	**Inburgering**						
	Eigen uren Inburgering	€	59.541	47.791	11.750	24,6%	-
	Inkoop trajecten inburgering	€	94.923	387.059	-292.136	-75,5%	-
		€	**154.464**	**434.850**	**-280.386**	**-64,5%**	**-**
6.4	**Begeleide participatie**						
	Re-integratie TWP	€	339.379	575.251	-235.872	-41,0%	487.278
	Re-integratie Beschut Werken	€	219.706	210.600	9.106	4,3%	186.759
	Lokale participatie-initiatieven	€	30.000	30.000	-	0,0%	30.000
		€	**589.085**	**815.851**	**-226.766**	**-27,8%**	**704.037**
6.5	**Arbeidsparticipatie**						
	Re-integratie TWP	€	681.345	969.828	-288.483	-29,7%	956.666
	Re-integratie Pastiel	€	937.568	937.058	510	0,1%	925.061
		€	**1.618.912**	**1.906.886**	**-287.973**	**-15,1%**	**1.881.727**
	Totale lasten Participatie	**€**	**2.362.461**	**3.157.587**	**-795.125**	**-25,2%**	**2.585.764**
Baten in euro's							
6.4	**Begeleide participatie**						
	Baten	**€**	**-**	**-**	**-**		**-**
6.5	**Arbeidsparticipatie**						
	Baten	**€**	**1.211**	**-**	**-**	**-**	**341**
	Totale baten Participatie	**€**	**1.211**	**-**	**-**	**-**	**341**
Dekking in euro's							
	Gemeentelijke bijdragen	**€**	**2.361.250**	**3.157.587**	**-796.337**	**-25,2%**	**2.585.423**

Toelichting op de financiën

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. In de begroting na wijziging zijn de lasten voor de nieuwe Wet Inburgering opgenomen tegen het bedrag van de specifieke uitkering die de gemeente voor 2022 voor de uitvoering van inburgeringstaken zou ontvangen (conform de septembercirculaire 2021). De realisatiecijfers laten zien dat er in de praktijk in 2022 veel minder is besteed aan de inkoop van trajecten inburgering.

2022 was een opstartjaar wat betreft het uitvoering geven aan de Wet Inburgering. De eerste periode van het jaar is besteed aan het aantrekken van medewerkers, provinciale aanbestedingstrajecten, het opstellen van een contract met een opleidingsinstituut, het opzetten van werkwijzen en het vormgeven van de interne en externe samenwerking met ketenpartners, als ook het toegang verkrijgen van de benodigde systemen als het DUO Portaal. In de loop van 2022 zijn de eerste gesprekken gevoerd en kreeg de begeleiding van inburgeraars meer vorm. De eerste stap bij inburgeraars bestaat uit het inschrijven bij een gemeente en het toekennen van woonruimte. Pas na het doorlopen van de eerste fasen komt de inburgeraar bij De Dienst in beeld en wordt bezien welke leertrajecten kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de inburgering van nieuwe inwoners. In 2023 zal Inburgering verder vorm worden gegeven. Hierin zijn we ook afhankelijk van onze partners. Vanuit het Rijk

is er in november 2022 een ketenplan gepresenteerd wat een bijdrage moet leveren aan de verdere doorontwikkeling en versnelling van Inburgering.

Bij het bepalen van het Participatiebudget (Re-integratie TWP, taakveld 6.4 en 6.5, betreft budget voor de inzet van eigen uren van medewerkers van het team Werk & Participatie en de inzet van maatwerktrajecten) voor 2022 is uitgegaan van de begroting 2021 plus daarbij opgeteld de beschikbare incidentele gelden voor re-integratie voor 2022. Dit conform de septembercirculaire 2021. Hierdoor lag het budget voor 2022 € 255.000 hoger dan in de begroting 2021. In de praktijk zien we dat dit extra budget niet is benut. Daarbovenop is sprake van een onderschrijding van het reguliere budget van € 265.000. Dit is niet van negatieve invloed geweest op de realisatie van de re-integratiedoelen. De doelstellingen in het kader van doorstroom en uitstroom naar werk van uitkeringsgerechtigden zijn namelijk gerealiseerd (zie ook toelichting paragraaf 2.4.6 programmaonderdeel Inkomen). Ten opzichte van 2021 liggen de lasten ook flink lager, namelijk € 420.000,-, wat wordt veroorzaakt door het wegvallen van de lasten voor de arbeidspool van € 230.000,- en de eerder genoemde onderschrijding van het reguliere participatiebudget. Voor begrotingsjaar 2023 zal tussentijds worden gemonitord of een neerwaartse bijstelling van de hoogte van het Participatiebudget passend is.

Het team Werk & Participatie is in 2022 sterk in beweging geweest. Door de goede arbeidsmarkt zijn verschillende medewerkers uitgestroomd naar ander werk. Inmiddels zijn de vacatures weer ingevuld en is de afdeling qua bemensing op sterkte.
Er is veel tijd besteed aan het ontwikkelen van een nieuw managementinformatiesysteem. Vanaf 2023 biedt dit veel meer mogelijkheden om snel een beeld te krijgen van de cliëntkenmerken. Naast een beter inzicht kan hierdoor ook gerichter worden gestuurd op de inzet van passende re-integratie instrumenten of de inzet van externe zorgaanbieders. Ook is de budgetuitnutting vanaf het tweede kwartaal 2023 ‘realtime’ te volgen waardoor het mogelijk is dit doorlopend te monitoren, hierop bij te sturen en zo nodig budgetaanpassingen voor te stellen.

Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programmaverantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

2.5.5 Cliënten - Programmaonderdeel Inkomen

Bestandsontwikkeling Inkomen

In de onderstaande tabel is te zien hoeveel cliënten een inkomensvoorziening hebben. Hierin staat gespecificeerd wat voor soort uitkering deze cliënten hebben. De tabel toont in hoeverre de aantallen in de begroting van 2022 zijn gerealiseerd.

Bestandsontwikkeling aantal cliënten Inkomen De Dienst NWF	Jaar 2022	Gemiddelde Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Gemiddelde Jaar 2021
Participatiewet Basis	1.577	1.295	1.356	-61	-4%	1.380
Participatiewet Inrichting	110	71	57	14	25%	59
Participatiewet Krediethypotheek	6	4	3	1	33%	4
Participatiewet Préstarter	2	1	0	1		1
IOAW	102	87	93	-6	-6%	102
Opvang Oekraïnse Ontheemden	142	43	0	43		0
IOAZ	11	10	9	1	11%	11
Bbz Starters	10	10	7	3	43%	5
Bbz Gevestigden	6	3	2	1	50%	2
Bbz Light	54	35	0	35		2
Eindtotaal	**2.020**	**1.559**	**1.527**	**32**	**2%**	**1.568**

Door de gunstige economische omstandigheden en de bovengemiddeld gerealiseerde uitstroom van uitkeringsgerechtigden is het aantal inwoners met een uitkering flink gedaald.

De Dienst geeft namens de gemeenten Vlieland, Terschelling, Harlingen en Waadhoeke invulling aan het verstrekken van leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen. Door de beschikbaarstelling van deze regeling overschrijdt het gemiddeld aantal cliënten de begroting.

De studietoeslag is een aanvulling van het inkomen voor studenten die door een medische beperking niet in staat zijn om naast hun studie bij te verdienen. De studietoeslag is op 1 april 2022 herzien. Vanaf deze datum is het geen bijzondere bijstand meer, maar een zelfstandige Inkomensuitkering.

De Bbz Light betreft een vereenvoudigde versie van de Bbz-regeling, welke liep tot en met maart 2022.

2.5.6 Financiën - Programmaonderdeel Inkomen

De Dienst NWF - Programma Inkomen						
Taakveld		**Jaar 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Afwijking (a-b)**	**Afwijking (c/b) in %**	**Jaar 2021**
		a.	**b.**	**c.**		
Lasten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	BUIG	22.401.178	23.309.759	-908.581	-3,9%	23.420.278
	Loonkostensubsidie Beschut Werken	322.534	246.467	76.067	30,9%	240.302
	Lasten onderzoek IOAZ	-	-	-		-
	Lasten onderzoek Bbz	9.170	23.840	-14.670	-61,5%	8.916
	Bbz kapitaalverstrekkingen	-	-	-	-	-
	TOZO	-1.151	-	-1.151	-	2.685.477
	Uitvoeringslasten TOZO	93.718	-	93.718	-	277.100
	Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	329.205	-	329.205	-	-
	Totale lasten inkomensregelingen	**23.154.654**	**23.580.066**	**-425.412**	**-1,8%**	**26.632.073**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Debiteuren BUIG	428.601	442.293	-13.692	-3,1%	691.544
	Mutatie voorziening debiteuren BUIG	109.370	-	109.370		167.326
	Debiteuren Bbz	146.887	229.565	-82.678	-36,0%	293.409
	Debiteuren TOZO	248.303	-	248.303		341.335
	Totale baten inkomensregelingen	**933.161**	**671.858**	**261.303**	**38,9%**	**1.493.614**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage excl. ROOO en TOZO	22.048.024	22.908.207	-860.183	-3,8%	22.517.218
	Gemeentelijk bijdrage ROOO	329.205	-	329.205		-
	Gemeentelijke bijdrage TOZO	-155.737	-	-155.737		2.621.241
	Gemeentelijke bijdragen	**22.221.492**	**22.908.207**	**-686.716**	**-3,0%**	**25.138.459**

Toelichting op de financiën

De lasten over 2022 voor het programma Inkomen waren € 686.716 lager dan begroot. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder nader toegelicht.

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers). Door een daling van het aantal inwoners met een uitkering vallen de lasten ruim € 900.000 lager uit dan begroot. Dit ondanks dat de bijstandsuitkeringen per 1 juli 2022 zijn geïndexeerd met +/- 1,8% o.b.v. de stijging van het bruto wettelijk minimumloon. Ten eerste liggen de beter dan verwachte arbeidsmarkt-omstandigheden aan deze gunstige ontwikkeling ten grondslag en daarnaast is ten opzichte van andere gemeenten ook een bovengemiddeld uitstroompercentage gerealiseerd.

Verder bedroegen de lasten inzake de Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO) € 329.000. Deze lasten bestaan uit giraal leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen en waren niet begroot. Gemeenten worden vanuit het Rijk volledig gecompenseerd voor de hiermee samenhangende lasten.

Hoewel de TOZO-regelingen tot 2021 liepen, geldt dat er in 2022 nog wel door BZF inzet is gepleegd op het debiteurenbeheer. Voor deze inzet worden uitvoeringslasten in rekening gebracht, waarvoor de gemeenten overigens vanuit het Rijk worden gecompenseerd. Verder geldt dat de hieruit voortvloeiende opbrengsten onder de baten zijn verantwoord.

De begrote vangnetuitkering Inkomen 2022 is opgenomen in de gemeentelijke begrotingen. Voor het inzicht verwijzen wij u naar bijlage I. In 2022 hoeft er geen vangnetuitkering te worden aangevraagd voor onze gemeenten.

Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programmaverantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

2.6 Programma Armoedebestrijding

2.6.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor (tijdelijke) inkomensondersteuning. De opgave is dan ook om een (tijdelijk) financieel vangnet te bieden aan mensen die dit nodig hebben. Dit vangnet wordt geboden door een inkomen te verstrekken wanneer iemand hier recht op heeft en waar nodig aanvullende inkomensondersteuning en/of schuldhulpverlening aan te bieden. Deze opgave richt zich vooral op maatregelen die moeten voorkomen dat mensen in financiële problemen komen.

Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om schuldhulpverlening te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Vanuit deze verantwoordelijkheid zetten de Noardwest-gemeenten verschillende (financiële) regelingen in via de gebiedsteams en De Dienst. De Dienst, gebiedsteams en Kredietbank Nederland werken intensief samen op dit terrein. Daarnaast richten we ons op preventie en vroegsignalering: het voorkomen van (problematische) schulden bij inwoners, het bevorderen van hun financiële zelfredzaamheid en zo vroeg mogelijk hulp bieden bij het ontstaan van schulden.

2.6.2 Doelstellingen en acties Armoedebestrijding

In 2022 hebben we de volgende acties ondernomen om onze doelstellingen te behalen:

- Het niet gebruik van minimaregelingen willen we voorkomen. Als Dienst willen wij er voor zorgen dat de inwoners zo veel mogelijk aanspraak maken op toeslagen, voorzieningen en financiële regelingen om schulden en armoede te voorkomen.
    - Het project Fiscale Screening is geëvalueerd. Vanuit De Dienst is geadviseerd om dit project eens per 2 jaar voor de gemeenten Harlingen en Waadhoeke uit te voeren in samenwerking met Humanitas. Dit advies is overgenomen door het bestuur.
    - In het vierde kwartaal van 2022 zijn klanten aangeschreven die niet eerder aanspraak hebben gemaakt op een individuele inkomenstoeslag.
    - De flyer/ hand out met alle minimaregelingen is vernieuwd en opnieuw verspreid onder onze inwoners en ketenpartners.
- In 2022 is er een selectie van maatregelen uitgewerkt om de uitstroom naar werk te bevorderen. Dit is gezamenlijk opgepakt met de uitwerking van wijzigingen in de participatie wet, Breed Offensief. Deels zijn de maatregelen direct geïntegreerd in de werkwijze en deels worden deze in 2023 geïmplementeerd in samenhang met de uitvoering van wijzigingen vanuit het Breed Offensief.
- De surplus-regeling is opgenomen in onze dienstverlening. De uitvoering van de CER is ook in 2022 binnen de Dienst belegd en geëvalueerd met als resultaat dat deze ook in 2023 door de Dienst zal worden uitgevoerd.

2.6.3 Toekenningen – Armoedebestrijding

Ontwikkeling aantal toegekende aanvragen

De Dienst NWF	Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
Bijzondere bijstand vergunninghouders	37	32	5	16%	41
Bijzondere bijstand TONK	0	0	0		83
Bijzondere bijstand energietoeslag	4.833	0	4.833	100%	0
Bijzondere bijstand overig	211	269	-58	-22%	336
Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	409	583	-174	-30%	430
Kindpakket Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0		344
Kindpakket St. Leergeld	0	0	0		1.884
Kindpakket St. Babyspullen	0	0	0		29
Individuele studietoeslag	15	8	7	88%	9
Individuele inkomenstoeslag	787	756	31	4%	792
Kinderopvang	8	6	2	33%	6
Aantal cliënten bewindvoering	477	459	18	4%	461
AV Frieso	605	732	-127	-17%	722
idem voor niet-uitkeringsgerechtigden	1.581	1.472	109	7%	1.483

Toelichting op de bestandsontwikkeling

Het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand is hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2022 uitvoering is gegeven aan de regeling energietoeslag.

De aanvragen bijzondere bijstand overig en Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico liggen lager dan begroot.

De stijging van het aantal aanvragen individuele inkomenstoeslag wordt veroorzaakt door de maandelijkse mailing die wordt gedaan naar cliënten die vorig jaar ook een aanvraag hebben gedaan en nu nog steeds in de uitkering zitten. Hierdoor wordt het minder makkelijk vergeten om aan te vragen door cliënten.

2.6.4 Financiën – Armoedebestrijding

De Dienst NWF - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		**Jaar 2022**	**Begroting na wijziging 2022**	**Afwijking (a-b)**	**Afwijking (c/b) in %**	**Jaar 2021**
		a.	**b.**	**c.**		
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Kinderopvang	64.758	54.030	10.728	19,9%	51.571
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand bewindvoering	778.905	811.706	-32.801	-4,0%	802.935
	Bijzondere bijstand vergunninghouders	104.599	103.049	1.550	1,5%	138.608
	Bijzondere bijstand TONK	500	-	500		229.248
	Bijzondere bijstand energietoeslag	6.282.700	5.206.500	1.076.200	20,7%	-
	Bijzondere bijstand overig	297.945	356.751	-58.806	-16,5%	340.502
	Inkomensvoorz. Bijz.Bijstand	7.464.649	6.478.006	986.643	15,2%	1.511.293
	Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	40.900	58.300	-17.400	-29,8%	42.937
	AV-Frieso	698.742	695.832	2.910	0,4%	633.203
	Bijzondere bijstand	**8.204.292**	**7.232.138**	**972.154**	**13,4%**	**2.187.433**
	Kindpakket Stichting Leergeld	-	-	-		155.224
	Kindpakket Jeugdfonds Sport en Cultuur	-	-	-		52.727
	Kindpakket Stichting Babyspullen	-	-	-		1.450
	Individuele studietoeslag	39.133	28.800	10.333	35,9%	27.540
	Individuele inkomenstoeslag	232.462	213.122	19.340	9,1%	222.423
	Minimabeleid	**271.595**	**241.922**	**29.673**	**12,3%**	**459.364**
	Schuldpreventie	6.944	70.000	-63.056	-90,1%	19.984
	Totaal inkomensregelingen	**8.482.831**	**7.544.060**	**938.771**	**12,4%**	**2.666.781**
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**					
	Schuldhulpverlening	199.897	284.106	-84.209	-29,6%	230.596
	Totale lasten Armoedebestrijding	**8.747.485**	**7.882.196**	**865.289**	**11,0%**	**2.948.948**
Baten in euro's						
6.3	**Inkomensregelingen**					
	Bijzondere bijstand	166.007	86.192	79.815	92,6%	173.854
	Totale baten Armoedebestrijding	**166.007**	**86.192**	**79.815**	**92,6%**	**173.854**
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdrage structureel	2.298.278	2.589.506	-21.482	-0,8%	2.545.846
	Gemeentelijke bijdrage incidenteel	6.283.200	5.206.500	1.076.700	20,7%	229.248
	Gemeentelijke bijdragen	**8.581.478**	**7.796.005**	**785.473**	**10,1%**	**2.775.094**

Toelichting op de financiën

De lasten voor het programma Armoedebestrijding zijn in 2022 hoger uitgevallen in vergelijking met de begroting. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat er nog aanvullende (niet voorziene) bijdragen zijn verstrekt vanuit de regeling Energietoeslag . Er is daardoor sprake van een overschrijding van € 785.500.

In 2022 is voor € 6.283.000 aan bijzondere bijstand Energietoeslag toegekend. Gemeenten zijn hiervoor door het Rijk gecompenseerd.

Verder is het totaalbedrag aan toegekende bijzondere bijstand (behoudens dus de Energietoeslag) ca. € 90.000 lager uitgevallen dan begroot en geprognosticeerd. Ook lagen de lasten in verband met schuldhulpverlening en schuldpreventie met respectievelijk € 84.000 en € 63.000 lager dan begroot. We zien dat de aanmeldingen blijven teruglopen ten opzichte van voorgaande jaren.

Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programmaverantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

2.7 Programma Wmo en Jeugdwet

2.7.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet

Gemeenten hebben de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat hun inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en vanuit hun eigen leefomgeving mee kunnen doen aan de samenleving (Wmo). Vanuit de Jeugdwet hebben gemeenten de taak dat jeugdigen veilig en gezond kunnen opgroeien tot volwassenen die regie kunnen voeren over hun leven.

De Dienst voert taken uit op het gebied van de Wmo en Jeugdwet voor de gemeenten in Noardwest Fryslân. Vanuit deze taken regelen wij voor gemeenten vele zaken zoals:

- De toegang tot applicaties
    - Systeeminrichtingen, Digitaliseren en Innovatie, Berichtenverkeer (technisch)
- De administratieve verwerking van voorzieningen en betalingen
    - Procesbewaking, Beschikken, Bestellen, Betalen, Berichtenverkeer (uitvoering)
- Kwalitatieve zaken:
    - Inkoop en Contractbeheer, Bezwaar en Beroep, Handhaving en Toezicht, Beleidsimplementatie
- Het beheersen van de planning en control cyclus
    - Begroten, Monitoren en Verantwoorden

Wij zijn een belangrijke informatiebron voor de gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving, inkoop Maatwerkvoorzieningen Sociaal Domein en beheer van contracten, processen, financiën en overige vraagstukken en actualiteiten. Hiernaast adviseren wij de gemeenten en hun gebiedsteams gevraagd en ongevraagd over passende oplossingen voor cliënten en onze gezamenlijke ketenprocessen. Hiervoor schakelen wij eventueel ook met onze ketenpartners, zoals aanbieders, Sociaal Domein Fryslan (SDF), Sociale verzekeringsbank (SVB), Centraal Administratie Kantoor (CAK) en onze Adviesraad.

2.7.2 Focus op tijdige uitvoering van projecten binnen De Dienst NWF

De Dienst is (mede) verantwoordelijk voor een betrouwbare (juiste, tijdige en volledige) implementatie en uitvoering van het Rijks-, provinciaal en lokaal beleid. In 2022 werkten wij daaraan in de volgende projecten:

Wet	Project	Beleid lokaal/regionaal/Rijk	Status
Wmo	Inkoop en implementatie Collectief Vervoer Terschelling	Lokaal NWF	Lopend
Wmo	Inkoop en implementatie Collectief Vervoer (excl. Terschelling)	Lokaal NWF	Afgerond Q3 2022
Wmo	Implementatie iWmo hulpmiddelen	Lokaal NWF	Afgerond Q3 2022
Jeugdwet	Implementatie wet wijziging Woonplaatsbeginsel	Rijk	Afgerond Q1 2022
Jeugdwet	Implementatie Factuurafhandeling	Lokaal NWF	Afgerond Q1 2022
Jeugdwet	Implementatie inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen	Provinciaal (SDF)	Lopend
Jeugdwet	Inkoop en implementatie complementaire Jeugdhulp	Lokaal NWF	Lopend

Wmo: Inkoop en implementatie Collectief vervoer

De aanbestedingsprocedures voor het Collectief Vervoer vonden in 2021 plaats. De beleidsvoorbereiding en besluitvorming is een taak voor de gemeenten. De Dienst voert de daadwerkelijke inkoop en de implementatie daarvan uit.

De Dienst heeft de aanbestedingsprocedure Collectief Vervoer voor Harlingen en Waadhoeke afgerond in april 2022. De opdracht is opnieuw gegund aan de huidige leverancier Taxicentrale Waaksma. De nieuwe regeling voor het collectief vervoer is per 1 augustus 2022 ingegaan.

De aanbestedingsprocedure Collectief Vervoer voor Terschelling moet opnieuw plaatsvinden in verband met een ongeldige inschrijving. Omdat de Dienst met leverancier Taxi Bakker geen overeenstemming kon bereiken over tijdelijke verlenging van de overeenkomst, is er per 1 januari 2022 een kortdurende overbruggingsovereenkomst gesloten met Taxi Yellow Cab.

De Dienst heeft de aanbestedingsprocedure Collectief Vervoer voor Vlieland afgerond in juni 2022. De opdracht is gegund aan Taxi Vlieland. De nieuwe regeling voor het collectief vervoer is per 1 augustus 2022 ingegaan. De overeenkomst loopt tot en met 31 december 2023 met de optie tot verlenging met 2 keer 2 jaar.

Wmo: Inkoop en implementatie iWmo hulpmiddelen

Dit project, inzake de hulpmiddelen, houdt het verder digitaliseren van het proces van toewijzen en factuurafhandeling in. Met name op het gebied van de factuurafhandeling zal het proces hierdoor efficiënter verlopen. De implementatie van het project iWmo hulpmiddelen is afgerond. De aanbieder heeft nog wel wat technische problemen gehad aangaande de facturatie, welke zij in de zomerperiode hebben opgelost.

Jeugdwet: Implementatie Factuurafhandeling

Sinds begin januari 2022 voeren wij de verwerking van de jeugdfacturatie succesvol uit. We hebben inmiddels 7698 digitale facturen goedgekeurd ten bedrage van € 15.632.000 voor 1608 cliënten en 155 aanbieders.

Jeugdwet: Implementatie inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen

In juli 2020 is er provinciaal gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen voor 2022. De vertraging wat betreft Specialistische Jeugdhulp en Wonen is ontstaan doordat de implementatie van deze percelen twee keer is uitgesteld door juridische procedures. Nu naar 1 januari 2024. De aanbestedingsdocumenten zijn naar aanleiding van de uitkomsten van de juridische procedures aangepast.

In 2022 zijn wederom lokaal de voorbereidingen gestart voor de implementatie van de Inkoop jeugd (SJH en Wonen). Deze lokale implementatie Inkoop Jeugd is gezamenlijk met Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke voorbereid vanuit het lokale projectteam Inkoop Jeugd. Daarbij is ook deelgenomen aan werkgroepen bij SDF, waarbij o.a. de inhoudelijke training voor gebiedsteams is vormgegeven en de administratieve implementatie van huidige jeugdigen is uitgewerkt. Voor de implementatie in 2023 is de lokale voorbereiding en uitwerking volgend op de planning en voorbereiding vanuit Inkoop SDF.

2.7.3 Doelstellingen en acties Wmo en Jeugdwet 2022

In 2022 werkten wij aan de volgende doelstellingen en acties om de gemeenten en hun gebiedsteams optimaal te kunnen adviseren en faciliteren bij hun taken in de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet.

Thema: Kwaliteit van dienstverlening

Doelstellingen:

- Wij verlichten de administratieve lasten rond de aanvraag en verwerking van maatwerkvoorzieningen.
- Wij verbeteren de datakwaliteit van onze cliëntapplicatie.
- Wij zijn een (pro)actief expertisecentrum voor gemeenten, hun gebiedsteams en onze ketenpartners.

- Wij optimaliseren de samenwerking met ketenpartners, het Beleidsteam Noardwest Fryslân, gebiedsteams en SDF.

Acties:

- Wij zetten in op noodzakelijke en functionele administratieve registratie van onze cliëntadministratie.
- Wij verbeteren de datakwaliteit (doorlopend) door:
  - het uniformeren van processen en instructies.
  - handige (nieuwe) functionaliteiten in de cliëntapplicatie te benutten.
  - controleprocessen te optimaliseren.
- De adviseurs Wmo en Jeugdwet scholen zich continu op ontwikkelingen in de Wmo en Jeugdwet, waarbij extra aandacht is voor de afbakening tussen de verschillende wetten in het sociaal domein, de zorg en het onderwijs. In 2022 heeft scholing plaatsgevonden in het kader van bezwaar en beroep, actualiteiten Wmo, actualiteiten Jeugdwet, de Wet verplichte GGZ en de Wet Zorg en Dwang.
- De adviseurs Wmo en Jeugdwet blijven (pro)actief de gebiedsteams faciliteren, zodat de zorg passend en onder de juiste wetgeving wordt ingezet.
- Wij staan nauw in contact met onze gemeenten en ketenpartners. Gezamenlijk blijven wij werken aan een optimale samenwerking door onder andere deelname in lokale, regionale en provinciale werkgroepen. Daarnaast werken we nauw samen met de gebiedsteams en het beleidsteam.

Thema: Grip op kosten en proces Wmo en Jeugdhulp

Stuurinformatie vooraf	**Inzicht**	**Kosten bewustzijn**	**Zelfstandige uitvoering factuur-afhandeling Jeugdwet**

Doelstellingen:

- Door te blijven sturen op hoge kwaliteit van data vanuit de gebiedsteams, zorgen wij dat de stuurinformatie zo compleet mogelijk is.
- Door het combineren van kwalitatieve en kwantitatieve informatie wordt inzicht gegeven in de kosten. Hiermee willen we een sterk fundament voor de gemeenten in Noardwest Fryslân leggen, zodat de gemeenten handvatten krijgen om te komen tot hogere kwaliteit van zorg tegen lagere kosten.
- Door het zelfstandig afhandelen van de Jeugdfacturatie zorgen wij voor een efficiënte en volledige administratie. Hierdoor krijgen we een beter beeld van het declaratiegedrag van de zorgaanbieders.

Acties:

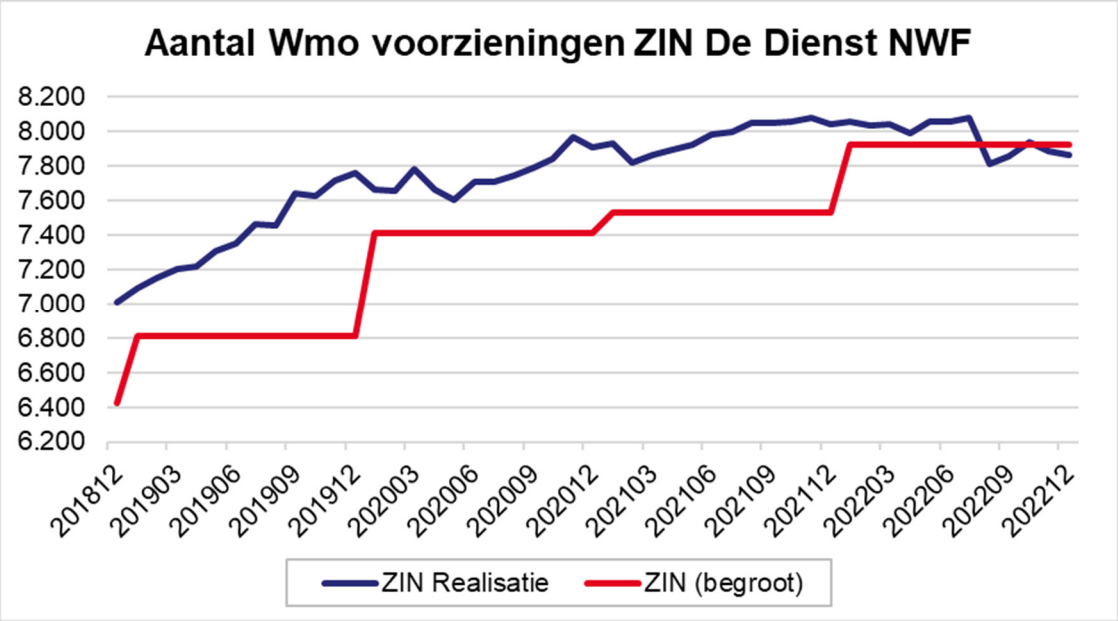
- De adviseurs Wmo en Jeugdwet ondersteunen de gebiedsteams op het gebied van kostenbewustzijn door het coachen van gebiedsteammedewerkers, het voeren van gesprekken met zorgaanbieders en het aandragen van alternatieve vormen van zorg en financieringsbronnen.

- De adviseurs Wmo en Jeugdwet zetten in op kostenbesparing door op cliëntniveau met jeugdzorgaanbieders en gebiedsteams in gesprek te gaan over de indicatie. Hierdoor wordt de kwaliteit verhoogd en de meest passende zorg ingezet, waardoor op de lange termijn gemeenten kosten besparen. In Harlingen wordt bijvoorbeeld een werkproces gehanteerd waarbij jeugdcasuïstiek gezamenlijk wordt besproken in aanwezigheid van de gedragswetenschapper en de adviseur. Binnen dit werkproces is oog voor kostenbewustzijn.
- Het komt voor dat cliënten vanuit zowel de Wmo als de Wlz een indicatie hebben voor vergelijkbare voorzieningen. Vanuit de Dienst brengen we deze overlap in kaart en ondernemen we acties om verdere overlap te voorkomen.
- We analyseren en geven betekenis aan data/trends naar inhoud, kwaliteit en/of financiën en vertalen dit naar concrete voorstellen.
- We geven inzicht in de data uit onze applicaties met behulp van de management-informatie applicatie Cognos. Wij lichten de uitkomsten toe tijdens periodieke monitor-overleggen met gemeenten. Hierdoor krijgen gemeenten meer grip op het proces van de Wmo en de Jeugdwet en inzicht in aantallen en de kostenontwikkeling.

2.7.4 Cliënten en voorzieningen – Programmaonderdeel Wmo

Voorzieningen Wmo

In de overzichten op de volgende pagina's geven wij het aantal voorzieningen weer tot en met 31 december 2022. Wij maken onderscheid tussen de Wmo voorzieningen Zorg in Natura (ZIN) en Persoonsgebonden Budget (PGB). Ruim 98% van de voorzieningen wordt als Zorg in Natura verstrekt.

In het bovenstaande overzicht geeft de blauwe lijn het aantal voorzieningen ZIN gedurende de maand weer. De rode lijn geeft de begrote aantallen weer. De rode lijn betreft de aantallen uit de herziene begroting na wijziging van 2019, 2020, 2021 en 2022.

Bestandsontwikkeling aantal voorzieningen Wmo De Dienst NWF	dec 2022	Gemiddelde 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
Begeleiding	1.142	1.225	1.230	-5	0%	1.283
Beschermd Wonen	1	1	-	1	100%	1
Huishoudelijke Ondersteuning	2.076	2.032	1.905	127	-7%	1.966
Kortdurend Verblijf	-	1	2	-1	63%	3
Rolstoelvoorzieningen	542	531	571	-40	7%	551
Vervoersvoorzieningen	3.369	3.506	3.585	-79	2%	3.623
Woonvoorzieningen	727	674	628	46	-7%	609
PGB	126	139	72	67	-93%	139
Eindtotaal	**7.983**	**8.109**	**7.993**	**116**	**-1%**	**8.175**

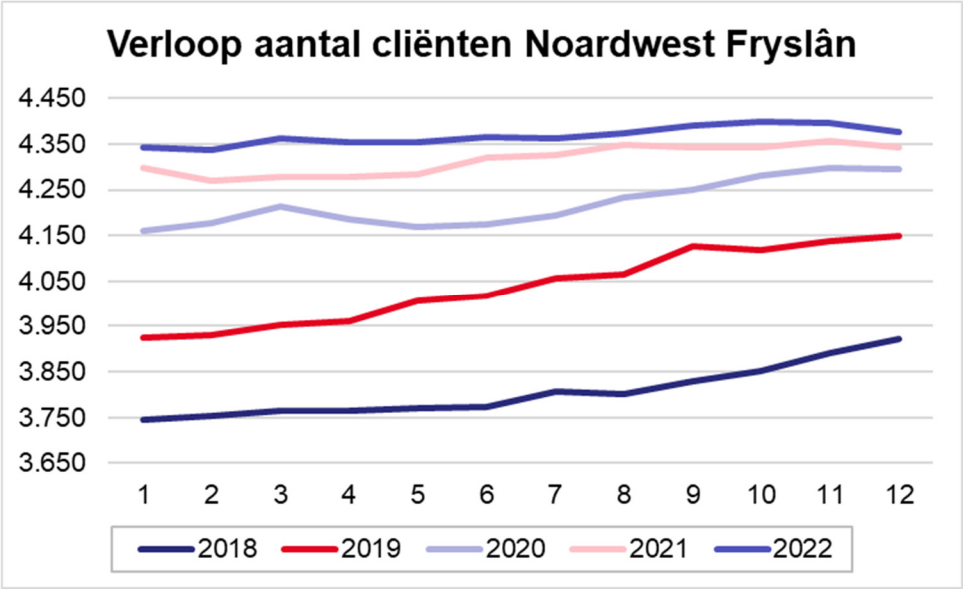
In het overzicht 'bestandsontwikkeling' worden het gemiddeld aantal voorzieningen vergeleken met de begrote aantallen. Gemiddeld zijn er tot en met december 2022 per maand 8.109 voorzieningen. Het betreft hier ook voorzieningen die gedurende de maand worden beëindigd. De hoofdgroepen in het overzicht bevatten verschillende soorten voorzieningen.

Door het nieuwe contract collectief vervoer en het als gevolg daarvan komen te vervallen van de gezinspas, is het aantal vervoersvoorzieningen gedaald.

Het verschil bij PGB wordt veroorzaakt doordat alleen jaarlijks terugkerende kosten zoals huishoudelijke ondersteuning en begeleiding worden begroot. Eenmalige PGB, zoals een vervoersvoorziening wordt voor de volledigheid wel in de bestandsontwikkeling weergegeven.

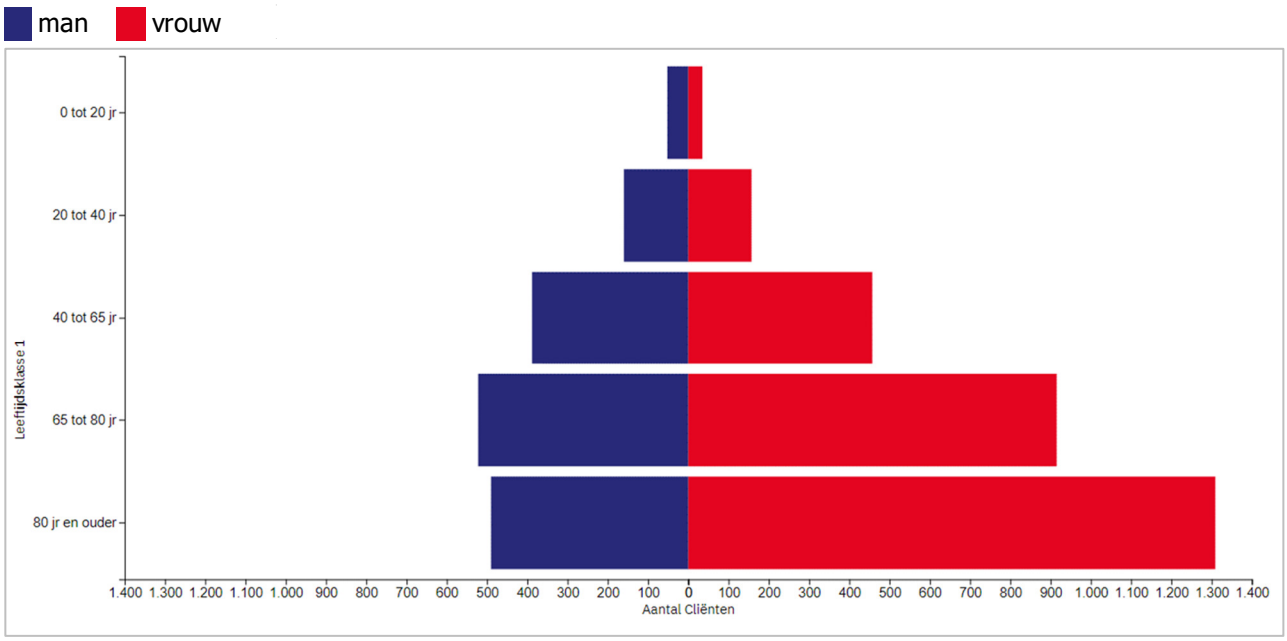
Verder valt op dat het aantal voorzieningen Huishoudelijke Ondersteuning groter is dan begroot. Net als in voorgaande jaren blijft het aantal voorzieningen toenemen vanwege de toenemende vraag naar ondersteuning bij het huishouden. Door deze ondersteuning kunnen inwoners wel langer zelfstandig blijven.

Cliënten Wmo
De overzichten op de volgende pagina's geven inzicht in het verloop en de leeftijdsopbouw van de cliënten. Ook in 2022 nam het aantal unieke cliënten licht toe. Eind december 2022 waren er 4.377 cliënten. In het volgende overzicht het verloop van het aantal cliënten door de jaren heen.

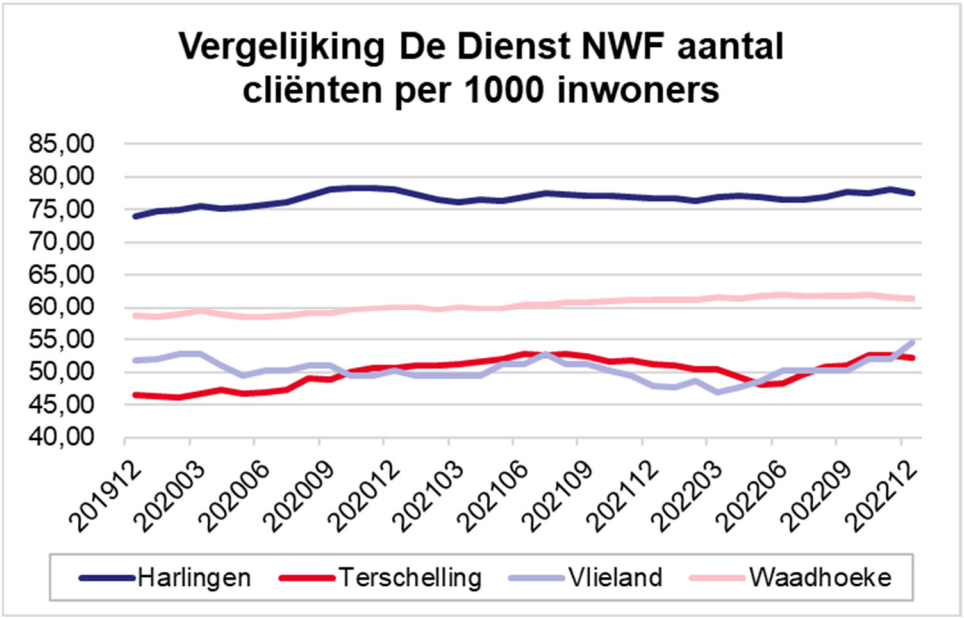

De grootste groep Wmo cliënten is ouder dan 65 jaar. Cliënten in deze leeftijdscategorie hebben naast de voorziening collectief vervoer vaak ook Huishoudelijke Hulp of een hulpmiddel. In de leeftijdscategorie 0 en 20 jaar hebben cliënten vaak een hulpmiddel, terwijl er in de leeftijdscategorieën 20 tot 65 jaar er vaker (tijdelijk) individuele begeleiding ter bevordering van de zelfredzaamheid wordt ingezet.

De leeftijdsopbouw van de cliënten is als volgt:

Hieronder volgt de vergelijking van de gemeenten in Noardwest Fryslân. Het betreft hier een vergelijking van het aantal cliënten per 1.000 inwoners.

De verschillen tussen de gemeenten worden onder andere veroorzaakt door de leeftijdsopbouw binnen de gemeenten.

Inwonersaandeel 65 jaar en ouder in gemeente	
Harlingen	26,40%
Terschelling	23,95%
Vlieland	19,33%
Waadhoeke	23,04%

2.7.5 Financiën – Programmaonderdeel Wmo

Noordwest Fryslân - Programma Wmo						
Taakveld		**Jaar 2022** a.	**Begroting na wijziging 2022** b.	**Afwijking (a-b)** c.	**Afwijking (c/b) in %**	**Jaar 2021**
Lasten in euro's						
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**					
	Totaal HH (AV) en Mantelzorg	0	0	0	0,0%	0
6.2	**Wijkteams**					
	Totaal overige externe kosten	66.025	107.000	-40.975	-38,3%	70.641
6.4	**Begeleide participatie**					
	Dagactiviteiten	2.013.217	2.282.274	-269.057	-11,8%	2.295.045
6.6	**Maatwerkvoorzieningen**					
	Woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen	1.439.786	1.441.875	-2.089	-0,1%	1.647.413
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**					
	Huishoudelijke Ondersteuning	6.346.675	6.075.853	270.822	4,5%	6.116.678
	Individuele Begeleiding	3.442.160	3.685.577	-243.417	-6,6%	4.064.543
	Kortdurend Verblijf	10.869	27.227	-16.358	-60,1%	45.287
	Vervoer Dagactiviteit	201.275	243.478	-42.203	-17,3%	187.086
	Collectief vervoer	823.554	1.314.256	-490.702	-37,3%	712.277
	Corona compensatie omzetderving	0		0		100.495
	Corona meerkosten	32.254		32.254		40.564
	Totaal Zorg in Natura	**10.856.786**	**11.346.391**	**-489.605**	**-4,3%**	**11.266.931**
	Huishoudelijke Ondersteuning	74.328	120.000	-45.672	-38,1%	90.729
	Begeleiding en dagbesteding	368.170	696.001	-327.831	-47,1%	403.612
	Woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen	221	23.400	-23.179	-99,1%	27.031
	Totaal PGB	**442.720**	**839.400**	**-396.681**	**-47,3%**	**521.372**
	Totale lasten Wmo	**14.818.534**	**16.016.940**	**-1.198.407**	**-7,5%**	**15.801.401**
Baten in euro's						
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**					
	Eigen bijdragen	530.573	472.644	57.929	12,3%	562.950
	Eigen bijdragen collectief vervoer	72.905	75.809	-2.904	-3,8%	48.610
	Wmo Opbrengst Overig	2.715	0	2.715		37.556
	Terugvordering	62.723	0	62.723	0,0%	0
	Totale baten Wmo	**668.916**	**548.453**	**120.463**	**22,0%**	**649.117**
Dekking in euro's						
	Totaal saldo Wmo	**14.149.617**	**15.468.487**	**-1.318.871**	**-8,5%**	**15.152.284**

Toelichting op de financiën

Huishoudelijke ondersteuning

De stijging van het aantal voorzieningen voor huishoudelijke ondersteuning zet door. Vooral HH1 laat een stijging zien in het aantal voorzieningen. Dit wordt veroorzaakt door het abonnementstarief. Dit resulteert in een overschrijding van € 491.000.

De HH2 daalt in aantal voorzieningen en onderschrijdt de begroting met € 220.000.

Door toename van het aantal verstrekte voorzieningen voor huishoudelijke ondersteuning neemt het aantal Eigen bijdragen toe met € 58.000.

Dagactiviteiten en Individuele begeleiding
De ontwikkeling van Dagactiviteiten en Individuele begeleiding laat een daling zien. Deze daling zette zich in het 2e deel van 2022 onverwacht sterk door. De afname leidt tot een onderschrijding van € 512.000, waarvan op Dagactiviteiten € 269.000 en voor individuele begeleiding € 243.000.

Maatwerkvoorzieningen
In de lagere uitgaven Woon-, vervoers-, en rolstoelvoorzieningen van € 2.000 zit een afname van het aantal rolstoelvoorzieningen van € 70.000, een overschrijding van het aantal vervoersvoorzieningen van € 60.000 en een overschrijding van het aantal woonvoorzieningen van € 8.000.

PGB
Er worden meer voorzieningen zorg in natura verstrekt dan in PGB. Er is een trend zichtbaar van lagere uitgaven. Daarnaast heeft afrekening van PGB 2021 plaatsgevonden van € 33.000. Er is in totaal € 397.000 minder uitgegeven aan PGB verstrekkingen.

Collectief vervoer
Het collectief vervoer komt lager uit dan begroot. In de begroting is 2019 als regulier jaar voor corona als uitgangspunt genomen. In 2022 was nog sprake van coronamaatregelen en kwam het vervoer lager uit. Per 1 augustus is het nieuwe contract van de taxivervoerder ingegaan. De tarieven in het contract blijven door scherpe inkoop laag. Door deze beide ontwikkelingen is het collectief vervoer voor 2022 met € 491.000 euro binnen de begroting gebleven.

Corona meerkosten 2022
Voor corona meerkosten 2022 zijn de meerkosten die al bekend zijn en verwerkt in de voorlopige cijfers van € 32.000. Het betreft gemaakte kosten voor uitgevoerde vaccinatieritten en meerkosten die aanbieders conform de regeling konden declareren. De regeling liep tot 1 maart 2023.

Terugvordering
In 2022 zijn er een aantal thematische onderzoeken bij Wmo aanbieders uitgevoerd. Op basis van de resultaten uit deze onderzoeken is er € 63.000 teruggevorderd.

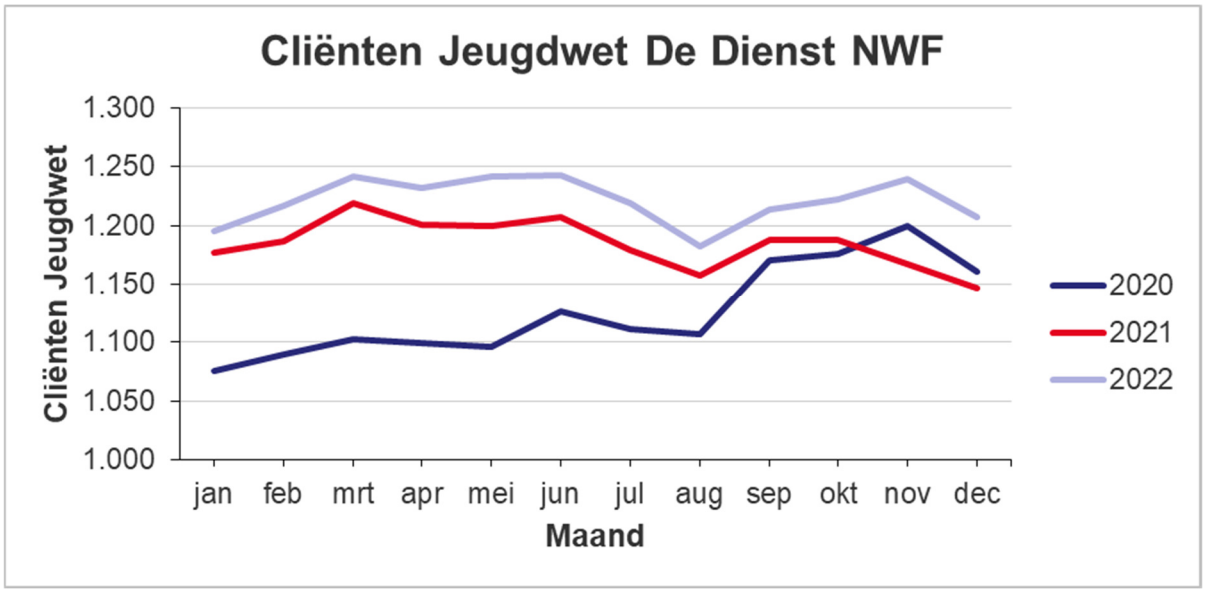
Overige
Kortdurend verblijf is met € 16.000 afgenomen en verder is sprake van een afname van vervoer van dagactiviteiten van € 43.000.

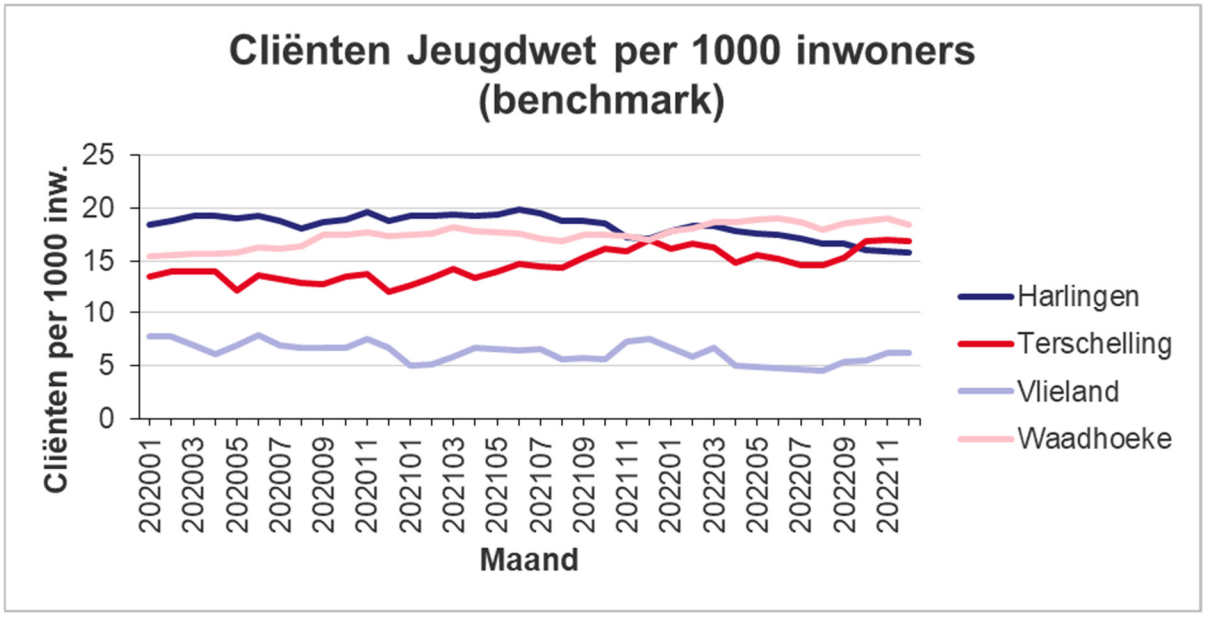
Algemeen
Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programmaverantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

2.7.6 Cliënten – Programmaonderdeel Jeugdwet

Cliënten - Jeugdwet
In deze paragraaf richten wij ons op het verloop van het aantal cliënten met een toewijzing vanuit de Jeugdwet. Het uniek aantal cliënten in 2022 bedraagt 1752 (2021: 1736).

Begin 2022 stijgt het aantal cliënten met name door de registratie van jeugdigen die een maatregel opgelegd hebben gekregen van een kinderrechter. Als de veiligheid of ontwikkeling van een kind ernstig wordt bedreigd, kan een gezin verplichte hulp opgelegd krijgen, welke vanuit een Gecertificeerde Instelling (GI) wordt uitgevoerd. Provinciaal is met de GI's afgestemd dat vanaf 1 januari 2022 deze jeugdigen ook in de gemeentelijke systemen worden geregistreerd t.b.v. inzicht in de populatie. Uit onderstaande grafiek blijkt dat het aantal cliënten met een Jeugdwet-voorziening jaarlijks stijgt. Echter in 2021 en 2022 zien we wel een algemene stabilisatie van het bestand. De gemiddelde kosten per cliënten stijgen hiernaast wel door. Tevens stijgt het jaarlijks gemiddeld aantal voorzieningen per cliënt. Hierdoor wordt de financiële begroting 2022 t.a.v. dit programma fors overschreden.

13,6% van de jeugdigen **t/m 17 jaar** heeft een toewijzing vanuit de Jeugdwet
(2021: 13,4%)

De gemiddelde financiële verplichting voor een jeugdigen met **SJH** bedraagt
€ 7.466 per jaar
(2021: € 6.956 Herstel/Duurzaam/Dyslexie)

Eén jeugdige had gemiddeld **1,74** Jeugdwet **voorzieningen**
(2021: 1,62)

19% van het aantal jeugdigen heeft een toewijzing voor
Pleegzorg/Verblijf/Maatregel GI
(2021: niet vergelijkbaar)

Er stroomden **469 nieuwe cliënten** in.
Er stroomden **671 cliënten** uit.
590 bestaande cliënten ontvingen wederom een (aangepaste) toewijzing

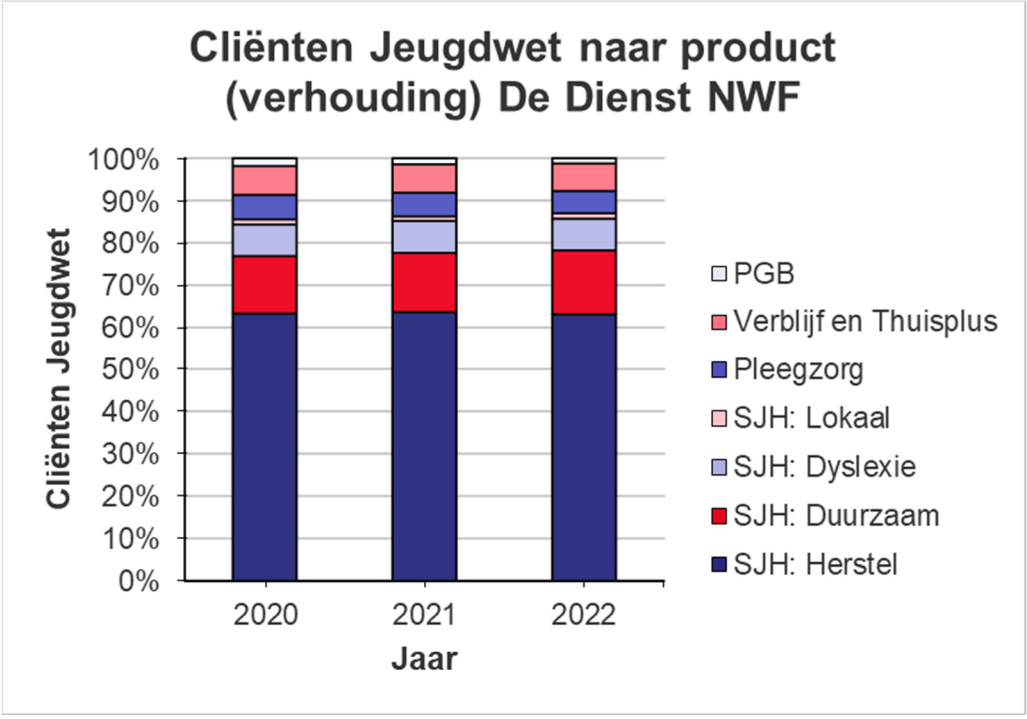
37% van de jeugdigen met Herstel heeft een toewijzing voor een traject van
meer dan € 10.000
(2021: 38%)

Bestandsontwikkeling cliënten Jeugdwet per productcategorie

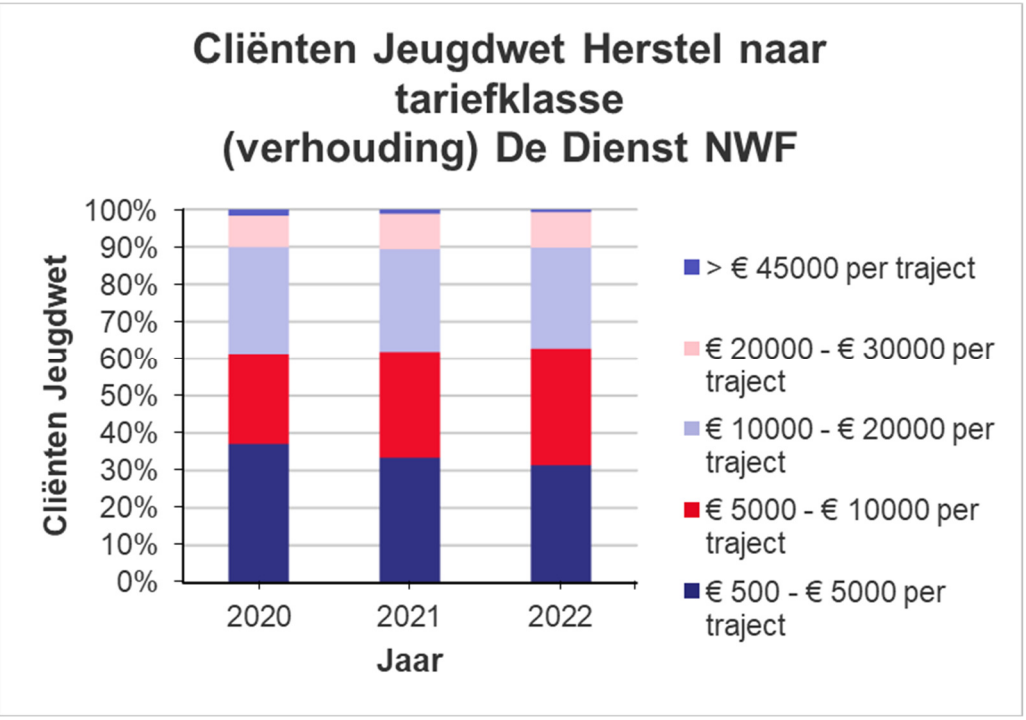
Bestandsontwikkeling aantal cliënten Jeugdwet De Dienst NWF	Dec. 2022	Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021	Jaar 2020
SJH: Herstel	766	1.251	1.260	-9	-1%	1.306	1.244
SJH: Duurzaam	192	300	279	21	8%	289	270
SJH: Dyslexie	107	148	142	6	4%	155	146
SJH: Lokaal	17	26	19	7	37%	22	25
SJH: Crisis	10	39	34	5	15%	36	33
SJH: Overig	43	68	58	10	17%	64	40
SJH: Hoog	3	10	10	-	0%	11	9
Pleegzorg	90	104	117	-13	-11%	121	116
Verblijf en Thuisplus	84	128	134	-6	-4%	140	136
JB en JR	169	215	-	215		-	-
LTA	1	3	3	-	0%	6	11
PGB	16	25	24	1	4%	30	37
Eindtotaal	**1.498**	**2.317**	**2.080**	**237**	**11%**	**2.180**	**2.067**

Let op! Nieuwe registratie van aantallen JB en JR (maatregelen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering) vertekenen het beeld in 2022.

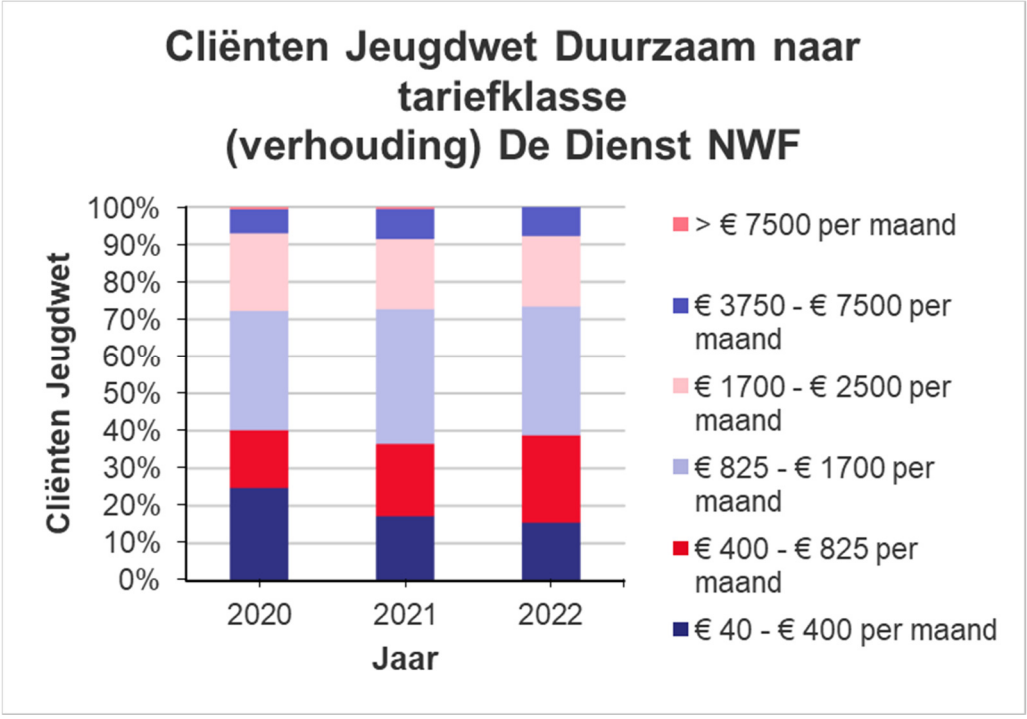
SJH: Lokaal betreft met name individuele vaststellingsovereenkomsten.
SJH: Overig betreft met name medicatiecontroles.

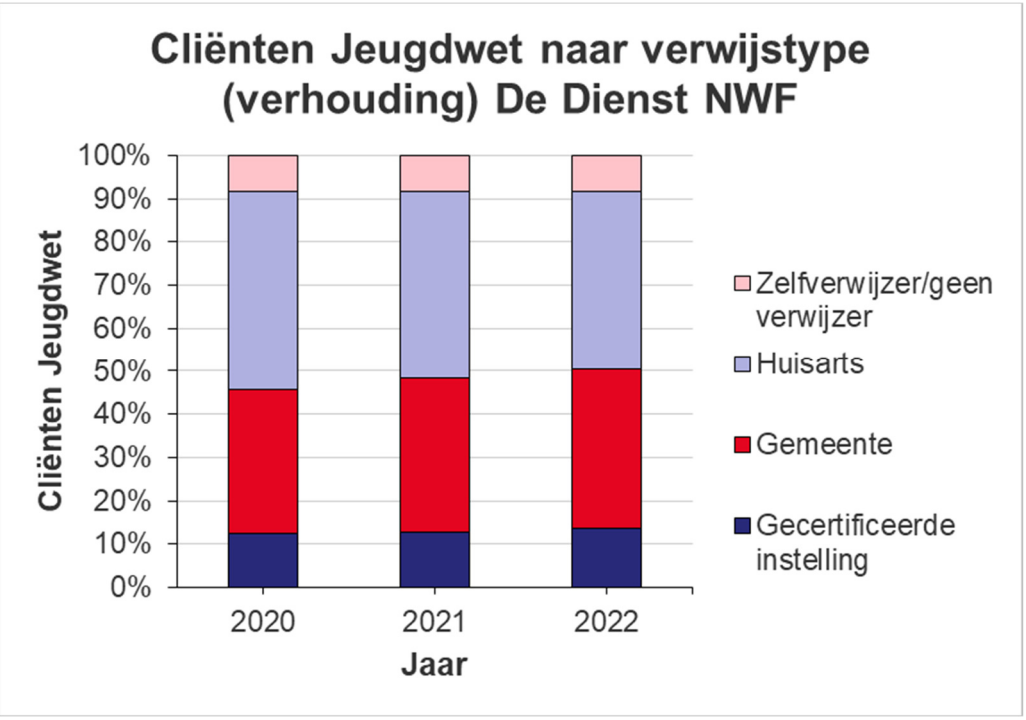

De onderlinge verhouding van het aantal ingekochte producten is over de jaren gezien vrij stabiel. Met name duurzame trajecten werden in 2022 meer ingezet (maand financiering in plaatst van trajectfinanciering). Dit kwam met name doordat Gebiedsteams en De Dienst voorsorteerden op de nieuwe Inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen (deze werd echter een jaar uitgesteld).

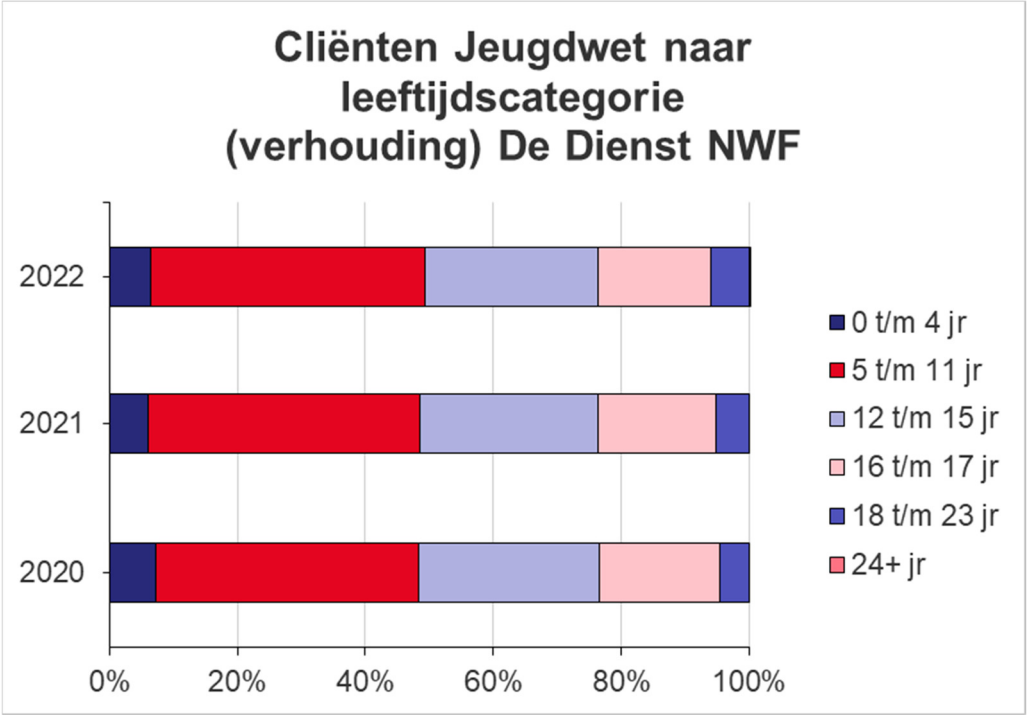

De procentuele omvang van hersteltrajecten van € 500 tot € 5.000 neemt jaarlijks af. Hierdoor stijgt de gemiddelde kostprijs van een hersteltraject.

De procentuele omvang van het gemeentelijk aandeel van de verwijzingen Jeugdwet neemt jaarlijks toe. Dit betekent dat de gemeenten meer invloed krijgen op de inzet van tweedelijns zorg. Er vindt meer afstemming plaats het de huisartsen over de rol en toegevoegde waarde van het Gebiedsteam. Tevens zijn er gedurende 2022 meer praktijkondersteuners bij de huisartsen geplaatst, die van waarde zijn voor de cliënt en de gemeente. Hiernaast is er steeds meer afstemming met de scholen om vroegtijdig te kunnen signaleren of er sprake is van Jeugdwet-gerelateerde zaken. Waardoor er minder snel escalaties ontstaan. Er is oog voor het voorliggend veld en het netwerk van de jeugdige zelf.

Het procentueel aandeel van jeugdigen in de basisschoolleeftijd met een toewijzing voor jeugdhulp neemt de afgelopen jaren steeds iets toe. Voor deze kinderen stijgt jaarlijks het aantal toewijzingen voor herstel-, duurzame- en dyslexietrajecten. Voor 102 cliënten (12%) in deze leeftijdscategorie (5 t/m 11 jr.) was een jeugdbeschermingsmaatregel actief in 2022, bijvoorbeeld voor voogdij of ondertoezichtstelling.

Het aandeel van cliënten in de verlengde Jeugdwet (18 t/m 23 jr.) neemt toe doordat er meer toewijzingen voor verblijf en pleegzorg worden verlengd om jongvolwassenen langer te begeleiden naar zelfstandigheid.

2.7.7 Financiën – Programmaonderdeel Jeugdwet

De Dienst NWF - Programma Jeugdwet						
Taakveld		Jaar 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
		a.	b.	c.		
Lasten in euro's						
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**					
	Specialistische Jeugdhulp	11.180.933	9.909.000	1.271.933	12,8%	9.903.016
	Hoogspecialistische Jeugdhulp	1.052.170	402.000	650.170	161,7%	362.778
	Pleegzorg	1.435.467	1.319.000	116.466	8,8%	1.402.189
	Verblijf en Thuisplus	3.155.266	2.719.001	436.266	16,0%	3.133.057
	Overige lasten Jeugdwet	128.191	50.700	77.491	152,8%	70.663
	Coronacompensatie omzetderving	-	-	-		-5.224
	Overschot/tekort OHW t/m voorgaand verslagjaar	-599.007	-	-599.007		-402.892
	Onderhanden Werk (OHW) verslagjaar	108.000	-	108.000		1.209.000
	Totaal regionaal ingekochte jeugdhulp	16.461.020	14.399.700	2.061.319	14,3%	15.672.586
	Landelijk ingekochte jeugdhulp	81.804	260.000	-178.196	-68,5%	146.809
	Kosten Sociaal Domein Friesland	434.267	279.000	155.267	55,7%	414.720
	Coronacompensatie meerkosten	44.130	-	44.130		38.055
	Overige kosten	49.321	55.300	-5.979	-10,8%	73.604
	Totaal Zorg in Natura	**17.070.542**	**14.994.000**	**2.076.541**	**13,8%**	**16.345.774**
	Totaal PGB	**232.294**	**268.000**	**-35.706**	**-13,3%**	**259.239**
6.82	**Geëscaleerde zorg 18-**					
	Gecertificeerde (landelijk werkende) instellingen	2.129.455	1.486.000	643.455	43,3%	1.205.467
	Crisis	395.356	406.500	-11.145	-2,7%	400.881
	Totaal geëscaleerde zorg 18-	**2.524.811**	**1.892.500**	**632.310**	**33,4%**	**1.606.348**
	Totale lasten Jeugdwet	**19.827.648**	**17.154.500**	**2.673.149**	**15,6%**	**18.211.362**
Baten in euro's						
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**					
	Terugvordering	-	-	-		5.155
	Totale baten Jeugdwet	**-**	**-**	**-**		**5.155**
Dekking in euro's						
	Totaalsaldo Jeugdwet	**19.827.648**	**17.154.500**	**2.673.149**	**15,6%**	**18.206.206**

Toelichting op de financiën

Specialistische Jeugdhulp

De jaarcijfers 2022 laten een forse overschrijding zien t.o.v. de begroting na wijziging 2022. Dit heeft de volgende voornaamste redenen:

1. Op het moment van opmaken van de Begroting na wijziging 2022 is er een rooskleurig beeld ontstaan over 2021 doordat er een dip in aantallen en financiële verplichtingen was te zien. Het 4e kwartaal van 2021 veranderde dit beeld echter, doordat er nog vele toewijzingen met terugwerkende kracht werden afgegeven/bijgesteld. Veel van deze toewijzingen liepen door in 2022 waardoor de realisatie hoger uitkomt dan begroot.
2. Na opmaak van de laatste prognose zijn er nog (onvoorzien) lokale vaststellingsovereenkomsten afgesloten waarvan € 345.000 ten laste komt van 2022 (voor 10 jeugdigen).
3. Er is voor herstel- en duurzame trajecten in 2022 per saldo € 379.000 meer aan financiële verplichtingen aangegaan dan in 2021. De gemiddelde verplichting per cliënt steeg in 2022

met 4,6% ten opzichte van 2021. Deze forse toename hebben wij vooraf niet kunnen inschatten.

Hoogspecialistische Jeugdhulp
In deze rapportage zijn de bedragen opgenomen conform de jaarafrekening 2022 van SDF. De voorziene afwijking ten opzichte van de begroting is meermaals besproken tijdens de monitor-overleggen. Tevens is hier per mail over gecommuniceerd na de bijstelling van het voorschot door SDF.

Pleegzorg
Deze kosten vallen met name hoger uit vanwege de definitieve verwerking van de wijziging wet woonplaatsbeginsel. Er stroomden per saldo niet 2 cliënten uit, maar 1 cliënt in.

Verblijf
O.a. in december zijn er voor een aantal nieuwe cliënten toewijzingen voor verblijf middel en zwaar verstrekt, die met terugwerkende kracht financieel tot uiting komen in 2022.

Overige lasten Jeugdwet
De uitzetting komt met name door de toename van de kosten van de ASS-groep, doordat hier meer leerlingen naar toegaan.

Landelijk ingekochte Jeugdhulp
Normaliter vindt er altijd inzet plaats vanuit de landelijke (VNG) contracten voor jeugdhulp, echter in 2022 is dit veel minder het geval.

Sociaal Domein Friesland
Na opmaak van de laatste prognose is de Begroting 2022 van SDF besproken en vastgesteld. De instandhoudingskosten laten een flinke uitzetting zien. Dit komt met name door de inzet van meer personeel (gerelateerd aan de taken). Tevens wordt het programma Foar Fryske Bern vanaf april 2022 bekostigd door de Friese gemeenten via de exploitatie van SDF. Door de lopende juridische procedures inzake de nieuwe inkoop is hiervoor wederom een grote kostenpost opgenomen.

Overige kosten
Vanaf 2021 zijn gemeenten financieel verantwoordelijk voor de Normatieve Huisvestings-component van instellingen voor gesloten jeugdhulp in Noord Nederland. Gemeenten worden hiervoor door het Rijk gecompenseerd.

Gecertificeerde Instellingen
Door een aanpassing in de wetgeving is de controlerende taak van de GI's per dossier uitgebreid. De caseload per werker moest hierdoor naar beneden worden bijgesteld om aan deze werkwijze te voldoen. Dit heeft geleid tot een hogere kostprijs per dossier en de inzet van extra bemensing binnen de GI's. Hierdoor is de jaarafrekening 2022 hoger dan voorheen. Door een toename van de zorgconsumptie stegen de lasten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2022 voor de gemeente Waadhoeke t.o.v. de voorlopige cijfers nogmaals met € 158.000. Voor de gemeenten Harlingen en Terschelling werd juist een positief financieel resultaat behaald ten opzichte van de begroting van de GI's. (Voor Vlieland: n.v.t.).

Tevens is er t.a.v. de afrekening 2021 voor Waadhoeke een bijstelling doorgevoerd door het Regiecentrum/SDF. Dit resulteert in een extra last van € 397.000 in 2022.

Algemeen

Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programmaverantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

2.8 Paragraaf Bedrijfsvoering

In paragraaf 2.7.2 wordt ten eerste de voortgang ten aanzien van de doelstellingen voor 2022 toegelicht. Vervolgens bespreken we de hoogte van de weerstandscapaciteit en de risico's welke hierop van invloed (kunnen) zijn.

2.8.1 Verantwoordelijkheid van De Dienst Noardwest Fryslân

De Dienst werkt samen met de gemeenten, gebiedsteams en de netwerkpartners en ondersteunt bij het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van het sociaal domein.

De Dienst heeft zowel een rol in de uitvoering van de toegang van het sociaal domein (inkomen en participatie, kwaliteitszorg en advies voor Wmo en jeugd), als in de inkoop en het contractmanagement voor Wmo, participatie en (deels) jeugdhulp. Ook voert De Dienst backoffice taken uit zoals beschikken, bestellen, betalen en administreren. Het monitoren van cijfermatige ontwikkelingen, het maken van (verbeter) voorstellen, het uitvoeren van kwaliteitscontroles en het geven van advies is tevens bij De Dienst belegd. Ten slotte voert De Dienst taken uit op het gebied van toezicht en handhaving, zowel richting burgers als zorgaanbieders.

2.8.2 Doelstellingen en acties

In 2022 hebben we de volgende acties ondernomen om de doelstellingen te behalen:

Doelstellingen

- Kantoren zullen blijvend anders ingericht en gebruikt worden. Flexibel werken wordt steeds normaler, er komt veel meer focus op gezondheid en hygiëne en we zullen daarom herdefiniëren wat maximale bezetting betekent en wat dit voor de werkplekinrichting op ons kantoor voor gevolgen heeft en hoe vergoedingen zoals woon-werkverkeer en thuiswerkvergoeding moeten worden vormgegeven.
- Het aantrekken en behouden van kwalitatief goede medewerkers is en blijft belangrijk. We blijven daarom inzetten op een hoge medewerkerstevredenheid en –bevlogenheid. Dit vanuit de gedachte dat het welzijn van medewerkers een sleutelfactor is om als organisatie succesvol te zijn.
- De toename van de complexiteit en veranderingen in het sociaal domein vragen van de medewerker mentale veerkracht. Vitaliteit van de medewerker, inzetbaarheid en goed omgaan met werkdruk zijn daarbij belangrijke speerpunten. We streven er daarbij naar om ons ziekteverzuimpercentage onder de 5% te houden.
- Het verder verbeteren van de samenwerking met de gemeenten blijft een belangrijk speerpunt. Dit hangt ook samen met de recente aanpassing van de samenwerkingsvorm naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dat vraagt om competenties als advisering, servicegerichtheid, expertise en onderling vertrouwen. Wij investeren actief in het verder ontwikkelen hiervan.

- Wij zetten in op het verbinden van inhoud en financiën en het verder professionaliseren van inkoop- en (strategisch) contractmanagement. Deze doelstellingen zijn gericht op het verbeteren van onze advieskracht en samenwerking met gemeenten. Bovendien draagt dit bij aan het beter kunnen duiden van ontwikkelingen en het daaraan sturing geven.
- Verder werken we aan de doorontwikkeling van ons datacentrum waarbij we ons dit jaar in het bijzonder richten op benchmarking en verdiepingsanalyses.
  Wij vinden het belangrijk om te innoveren. Daarom werken we actief mee aan ontwikkelingen die geinitieerd worden vanuit het Shared Servicecentrum Leeuwarden. Een voorbeeld is de veranderingen rondom de Digitale werkomgeving, waaronder het samenwerken via Teams en het gezamenlijk aanbesteden van een Social Intranet.

Acties

- In het voorjaar van 2022 kwamen de laatste coronamaatregelen te vervallen. Hierdoor zien we dat medewerkers weer veel meer op kantoor werkzaam zijn. Tegelijkertijd wordt er ook nog regelmatig gebruik gemaakt van de mogelijkheden om thuis te werken. In 2022 zijn de regeling thuiswerken en de regeling woon-werkverkeer en IKB vastgesteld om hiervoor kaders te scheppen. In de praktijk werkt dit goed: inwoners kunnen als vanouds weer worden geholpen, medewerkers weten elkaar goed te vinden op kantoor en er is ruimte om thuis werkzaamheden uit te voeren.
- De uitvoering van tijdelijke regelingen en de vele veranderingen als gevolg van diverse projecten vraagt een flexibele houding van de medewerkers, zowel qua personele inzet als ten aanzien van gewijzigde taken. Tegelijkertijd is sprake van een grote krapte op de arbeidsmarkt waardoor vacatures lastig zijn in te vullen. Dit legt veel druk bij medewerkers en vraagt soms om een afwijkende aanpak om toch de beoogde doelen te realiseren. Deze opgave is in 2022 goed opgepakt.
- In 2022 zijn verschillende vitaliteitsprogramma's waarmee medewerkers worden uitgedaagd om vitaal te blijven. Het programma draagt ook bij aan ontspanning na het werk en ontmoeting. Daarnaast is De Dienst een samenwerking aangegaan met OpenUp: een online platform met allerlei middelen om aan de mentale gezondheid te werken.
- Medewerkers participeren proactief en frequent in verschillende overlegvormen met gemeenten. Ook zijn nieuwe overlegvormen opgezet en is voor de implementatie van projecten actief toenadering met collega's van de gemeenten gezocht.
- De managementinformatie voor gemeenten is verder doorontwikkeld. Met gemeenten zijn voor 2023 afspraken gemaakt om hier een verdere verdiepingsslag in te maken en o.a. ontwikkelingen/trends gezamenlijk te gaan duiden.
- Er zijn flinke stappen gezet in de ontwikkeling van ons datawarehouse en dashboards met managementinformatie. Nieuw ontsloten zijn de onderdelen Bedrijfsvoering en Inkomen, Armoedebestrijding en Participatie. Ook is veel kwaliteitslijstwerk geautomatiseerd.

2.8.3 Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (Woo)

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Het doel van de wet is om overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken en daarmee bij te dragen aan een transparantere overheid.

Met ingang van 1 mei 2022 is een Woo-contactpersoon aangewezen om vragen van inwoners te beantwoorden. Deze gegevens zijn op de website van De Dienst te vinden. Daar staat ook een instructie op welke wijze een Woo-verzoek kan worden ingediend.

Wat betreft de actieve openbaarmaking van documenten in het kader van de Woo komt de VNG nog met invoeringsvoorstellen. Vanwege het niet operationeel zijn van het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) treden de bepalingen over het actief openbaar maken van documenten nog niet in werking. De opzet van PLOOI wordt nu herijkt en naar verwachting zal PLOOI in de loop van 2023 operationeel worden en bekend worden hoe op het platform aangesloten kan worden. Vervolgens wordt de volgorde bepaald waarop de informatiecategorieën actief openbaar moeten worden gemaakt.

2.8.4 Paragraaf Weerstandsvermogen

Algemeen
De omvang van het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de Dienst in staat is middelen vrij te maken om incidentele tegenvallers (niet begrote kosten en risico´s) op te vangen, zonder dat dit betekent dat deze lasten gelijk moeten worden afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (ruimte lopend boekjaar in de exploitatie Bedrijfsvoering) en de risico´s waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten (weerstandsvermogen). Hoe groot die buffer moet zijn, hangt mede af van de risico's die de gemeenschappelijke regeling loopt en die van materiële betekenis kunnen zijn. Een organisatie is sterk wanneer het weerstandsvermogen op een adequate omvang wordt gehouden. Periodiek dient de omvang dan ook getoetst te worden aan de in kaart gebrachte risico's.

Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico´s
De Dienst is een samenwerkingsverband van vier gemeenten. Om te voorkomen dat gemeenten in hun lopende begroting worden geconfronteerd met tekorten bij de Dienst, heeft het bestuur in 2005 besloten dat de Dienst een (beperkt) eigen weerstandsvermogen opbouwt. Het bestuur hanteert het standpunt dat de financiële buffers bij de deelnemende gemeenten moeten worden gevormd op basis van de geïnventariseerde risico's. De gemeenten staan immers altijd financieel garant voor financiële tekorten en risico's op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt om de niet begrote bedrijfsvoeringskosten te dekken. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt naar een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt het vermogen bedoeld om calamiteiten en eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het bestaande voorzieningenniveau. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie binnen de bedrijfsvoering op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bedrijfsvoering.

De weerstandscapaciteit van de Dienst om niet begrote kosten te dekken bedraagt per:

Weerstandscapaciteit (in euro's) per:	31-12-2022	31-12-2021
Exploitatie		
Post onvoorzien	100.000	100.000
Structurele weerstandscapaciteit	**100.000**	**100.000**
Vermogen		
Reserve uitvoeringslasten	654.806	654.806
Incidentele weerstandscapaciteit	**654.806**	**654.806**
Totale weerstandvermogen	**754.806**	**754.806**

Toelichting op de post onvoorzien
Binnen de huidige (meerjarige) budgetten van de Dienst is een post onvoorzien beschikbaar.

Toelichting op vermogen
De Dienst heeft voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een bepaalde omvang van het weerstandsvermogen nodig om niet begrote bedrijfsvoeringslasten te kunnen dekken en risico's van materiële omvang op te vangen. In de Nota Verbonden Partijen wordt door een aantal gemeenten onderstreept wat het belang is van een gezonde financiële positie van verbonden partijen. De kengetallen Solvabiliteit en Liquiditeit die hiervoor worden gebruikt zijn voor de Dienst lager dan de minimale waarde die hiervoor wordt gegeven, wat overigens is afgestemd met de deelnemende gemeenten.

De solvabiliteitsratio bedraagt per 31 december 2022 6,46%.
De netto schuldquote bedraagt per 31 december 2022 -0,50%.

Het saldo van de reserve uitvoeringslasten wordt indien nodig aangewend voor het opvangen van lasten voor herstructurering, optimaliseren, innoveren en structureren van werkprocessen.

2.8.5 Risico´s in relatie tot de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit

Algemeen
Voor de sociaal domein programma's in de begroting geldt dat er sprake is van zogenaamde openeinderegelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Wmo
De AMvB stelt dat voor Wmo-voorzieningen een reëel tarief moet worden gesteld (goede verhouding tussen tarief en kwaliteit). Door deze AMvB hebben wijzigingen in bijvoorbeeld de CAO Verpleeg- & Verzorgingshuizen & Thuiszorg (VVT) mogelijk een rechtstreeks effect op de tarieven Huishoudelijke Hulp en Begeleiding van gemeenten.

Jeugd

Specialistische Jeugdhulp

Vanaf 1 januari 2018 is in Friesland voor jeugdhulp een vorm van resultaatbekostiging van kracht. De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat deze inkoopsystematiek belangrijke financiële issues met zich meebrengt aangaande het verkrijgen van grip op de totale kosten.

Bedrijfsvoering

De werkzaamheden binnen het Sociaal Domein zijn erop gericht om adequate zorg/voorzieningen te bieden aan de inwoners. Daarbij kunnen dingen misgaan, met mogelijke reputatieschade tot gevolg. Door het goed organiseren van het risicobeheer en een goed HR beleid zet De Dienst in op het enerzijds goed bedienen van cliënten en anderzijds het voeren van een passend risicomanagement. Daarbij rekening houdend met de actuele maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot bijvoorbeeld de krappe arbeidsmarkt, privacywetgeving, toenemende transparantie door het gebruik van social media etc. en de mogelijke gevolgen daarvan.

2.9 Paragraaf Financiering

De financieringsbehoefte van de Dienst wordt gedekt uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Om de saldi op de rekening bij BNG qua rendement zo efficiënt/effectief mogelijk te gebruiken, is aangesloten bij de werkwijze (arrangement) welke de deelnemende gemeenten hebben afgesproken met de BNG.

2.9.1 Financieringsbehoefte/leningenportefeuille/renterisiconorm

Alle lasten van de Dienst worden bevoorschot door het Rijk en de deelnemende gemeenten. Er is geen sprake van leningen.

Met de BNG is een kredietfaciliteit overeengekomen van € 500.000.

2.9.2 Kasgeldlimiet

Eenmaal per kwartaal wordt een opgave gedaan aan de Provincie met betrekking tot de gemiddelde netto vlottende schuld. Dit bedrag mag de kasgeldlimiet – dit is de maximaal toegestane netto vlottende schuld – niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden bepaalde grenzen overschrijdt. Voor 2022 bedraagt het kasgeldlimiet € 6,0 miljoen. In 2022 heeft de Dienst de opgaven elk kwartaal aangeleverd. De netto vlottende schuld is over 2022 beneden de kasgeldlimiet gebleven en er is voldaan aan de bepalingen van de wet Fido.

2.9.3 Kasgeldbeheer

Het betalingsverkeer is door de Dienst ondergebracht bij twee banken: de BNG en de Rabobank. De BNG is de hoofdbankier. De andere bankrelatie wordt aangehouden als service naar de cliënten. De saldi bij de overige bankrelaties worden zo klein mogelijk gehouden.

De afdeling debiteuren voert een actief debiteurenbeheer, gericht op het snel incasseren van vorderingen. Voor wat betreft de betalingen aan crediteuren wordt een correct betaalgedrag nagestreefd, hetgeen wil zeggen dat er uiterlijk betaald wordt op de uiterste vervaldag, tenzij door betalingskortingen sneller betalen voordeliger is.

2.9.4 Liquiditeitsbeheer

Het liquiditeitsbeheer is gericht op het optimaal benutten van middelen. In 2022 is geen sprake geweest van het aantrekken van (tijdelijke) leningen.

Jaarrekening 2022

In de jaarrekening 2022 is de balans opgenomen en het overzicht van de bedrijfsvoeringslasten

3 Jaarrekening 2022

3.1 Balans per 31 december 2022

In euro's		2022		2021
Activa				
Vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	480.626		628.825	
Materiële vaste activa		480.626		628.825
Leningen u/g	1.086.959		1.139.383	
Financiële vaste activa		1.086.959		1.139.383
Vlottende activa				
Vorderingen op openbare lichamen	1.371.147		68.184	
Rekening courant verhouding met het Rijk	4.086.197		1.813.228	
Overige vorderingen	1.101.393		914.863	
Uitzettingen < 1 jr	6.558.738		2.796.275	
Liquide middelen - kas- en banksaldi	117.495		100.739	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	1.890.413		1.449.921	
Overlopende activa	1.890.413		1.449.921	
		8.566.646		4.346.935
Totaal activa		**10.134.230**		**6.115.143**
Passiva				
Vaste passiva				
Bestemmingsreserve	654.806		654.806	
Eigen vermogen	654.806		654.806	
Voorzieningen	218.805		355.848	
		873.610		1.010.654
Vlottende passiva				
Overige schulden	1.459.681		3.527.451	
Netto-vlottende schulden < 1 jr	1.459.681		3.527.451	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	7.118.894		894.992	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	682.045		682.045	
Overlopende passiva	7.800.939		1.577.038	
		9.260.620		5.104.489
Totaal passiva		**10.134.230**		**6.115.143**
Netto resultaat		**-**		**-**

Voor een toelichting op de balans verwijzen wij u naar paragraaf 3.4.

3.2 Overzicht van baten en lasten over 2022

Het overzicht van baten en lasten geeft het financieel overzicht van de programmabaten en –lasten, de bedrijfsvoeringslasten en de dekkingen, gerealiseerd over 2022. Onderstaand overzicht geeft tevens de resultaatbestemming weer.

	Jaar 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Begroting 2022	Jaar 2021 (voor taak-wijziging BVO)	Jaar 2021 (na taak-wijziging BVO ter vergelijk)
	a.	b.	c.				
Lasten in euro's							
Werk & Participatie	2.362.461	3.157.587	-795.126	-25%	2.500.500	2.585.764	2.585.764
Inkomen	23.154.654	23.580.066	-425.412	-2%	25.944.449	26.632.074	26.632.074
Armoedebestrijding	8.747.485	7.882.196	865.289	11%	1.990.228	2.394.460	2.948.948
Wmo	14.818.534	16.016.940	-1.198.406	-7%	-	-	15.801.401
Jeugdwet	19.827.648	17.154.500	2.673.148	16%	-	-	18.211.362
Bedrijfsvoering	9.396.575	9.956.154	-559.579	-6%	9.380.284	8.981.171	8.981.171
Totaal lasten	**78.307.356**	**77.747.443**	**559.914**	**1%**	**39.815.462**	**40.593.469**	**75.160.720**
Baten in euro's							
Werk & Participatie	2.362.461	3.157.587	-795.126	-25%	2.500.500	2.585.764	2.585.764
Inkomen	23.154.654	23.580.066	-425.412	-2%	25.944.449	26.632.074	26.632.074
Armoedebestrijding	8.747.485	7.882.196	865.289	11%	1.990.228	2.394.460	2.948.948
Wmo	14.818.534	16.016.940	-1.198.406	-7%	-	-	15.801.401
Jeugdwet	19.827.648	17.154.500	2.673.148	16%	-	-	18.211.362
Bedrijfsvoering	9.396.575	9.956.154	-559.579	-6%	9.380.284	8.981.171	8.981.171
Totaal baten	**78.307.356**	**77.747.443**	**559.914**	**1%**	**39.815.462**	**40.593.469**	**75.160.720**
Resultaat	**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**
Mutatie reserves							
Onttrekking reserve uitvoeringslasten	-	-	-	-			-
Totaal dekking	-	-	-	-			-
Netto resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**			**-**

3.2.1 Overzicht van baten en lasten conform BBV-regelgeving

Het overzicht van baten en lasten zoals hierboven opgenomen is de indeling zoals wij deze binnen de Dienst gebruiken. In de regelgeving van de BBV is echter de volgende indeling als verplichting opgenomen, daarom nemen wij ook deze ter informatie in onze jaarrekening op.

In bijlage C vindt u het overzicht van baten en lasten verdeeld naar taakveld.

	Realisatie 2022			Begroting na wijziging 2022			Jaar 2021		
In euro's	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma Werk & Participatie	2.362.461	2.362.461	-	3.157.587	3.157.587	-	2.585.765	2.585.765	-
Programma Inkomen	23.154.654	23.154.654	-	23.580.066	23.580.066	-	26.632.073	26.632.073	-
Programma Armoedebestrijding	8.747.485	8.747.485	-	7.882.196	7.882.196	-	2.394.460	2.394.460	-
Programma Wmo	14.818.534	14.818.534	-	16.016.940	16.016.940	-	15.801.401	15.801.401	-
Programma Jeugdwet	19.827.648	19.827.648	-	17.154.500	17.154.500	-	18.211.362	18.211.362	-
Programma Bedrijfsvoering	10.331.726	5.004.947	5.326.779	10.665.277	5.009.289	5.655.988	9.730.899	4.724.709	5.006.190
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overhead	57.915	5.384.694	-5.326.779	12.280	5.668.268	-5.655.988	161.479	5.167.669	-5.006.190
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**79.300.422**	**79.300.422**	**0**	**78.468.846**	**78.468.846**	**-**	**75.517.439**	**75.517.439**	**-**
Mutatie reserves									
Onttrekking reserve uitvoeringslasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal dekking	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Gerealiseerd resultaat	**79.300.422**	**79.300.422**	**0**	**78.468.846**	**78.468.846**	**-**	**75.517.439**	**75.517.439**	**-**

Nb. De realisatie over 2021 is voor een goed vergelijk opgenomen conform de situatie na de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

3.2.2 Bedrijfsvoeringslasten

Bedrijfsvoering	Jaar 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.	b.	c.		
Lasten					
Personeelskosten, in dienst	7.063.855	7.378.422	-314.567	-4%	6.470.909
Personeelskosten, inhuur/payroll	988.120	575.451	412.669	72%	1.108.089
Personeelskosten, detachering Pastiel	127.729	127.812	-83	0%	122.932
Totaal Personeelskosten	8.179.704	8.081.685	98.019	1%	7.701.930
Overige personeelskosten	268.110	315.000	-46.890	-15%	213.331
Huisvestingskosten	329.341	325.000	4.341	1%	325.056
Automatiseringskosten	822.407	885.000	-62.593	-7%	890.168
Organisatiekosten	176.542	225.500	-48.958	-22%	194.741
Kosten werkzaamheden derden	72.954	103.570	-30.616	-30%	103.503
Accountants- en advieskosten	92.184	140.000	-47.816	-34%	70.411
Afschrijvingen materiële vaste activa	179.218	200.000	-20.782	-10%	181.558
Cliëntparticipatie	25.000	25.000	-	0%	25.000
Uitvoeringslasten BZF	239.313	283.000	-43.687	-15%	175.245
Sociale Recherche	5.000	63.000	-58.000	-92%	10.750
Structurele weerstandscapaciteit	-	100.000	-100.000	-100%	-
Baten en lasten voorgaande jaren	-	-	-		683
Totaal lasten bedrijfsvoering	**10.389.771**	**10.746.755**	**-356.984**	**-3%**	**9.892.378**
Baten					
Rente inkomsten	29.245	-	29.245		783
Dekking vanuit Participatiebudget	727.035	755.437	-28.402	-4%	656.995
Dekking PIA overig	94.664	22.884	71.780	314%	55.845
Dekking Wmo/Jeugdwet overig	113.452	-	113.452		36.887
Dekking BV overig	28.671	12.280	16.391	133%	99.996
Dekking overig	236.787	35.164	201.623	573%	192.728
Baten en lasten voorgaande jaren	130	-	130		-
Bijdrage Leeuwarderadeel	-	-	-		60.700
Totaal baten bedrijfsvoering	**993.196**	**790.601**	**202.595**	**26%**	**911.207**
Dekking					
Gemeentelijke bijdragen	**9.396.575**	**9.956.154**	**-559.579**	**-6%**	**8.981.171**

Voor een nadere toelichting op de bedrijfsvoeringslasten verwijzen wij u naar paragraaf 3.5.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	5.037.221	4.364.789	672.431	15,4%	4.102.732
Programma Armoedebestrijding	1.489.095	1.310.414	178.681	13,6%	1.025.683
Programma Wmo en Jeugdwet	2.870.260	4.280.951	-1.410.691	-33,0%	3.852.756
Totaal	**9.396.575**	**9.956.154**	**-559.579**	**-5,6%**	**8.981.171**

N.B. bovenstaande afwijking is gerealiseerd doordat er per saldo meer of minder directe uren aan een bedrijfsonderdeel zijn besteed (en daarmee voor de verdeling procentueel is doorbelast) dan op voorhand is begroot.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
Harlingen	2.644.756	2.749.836	-105.080	-3,8%	2.482.438
Terschelling	422.940	493.386	-70.445	-14,3%	425.998
Vlieland	111.794	121.915	-10.121	-8,3%	99.922
Waadhoeke	6.217.085	6.591.017	-373.932	-5,7%	5.972.812
Totaal	**9.396.575**	**9.956.154**	**-559.579**	**-5,6%**	**8.981.171**

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over taakvelden	Jaar 2022 a.	Begroting na wijziging 2022 b.	Afwijking (a-b) c.	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
0.4 Overhead	5.326.779	5.655.988	-329.209	-5,8%	5.006.189
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	30.924	24.437	6.487	26,5%	2.025
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.464	7.116	-3.651	-51,3%	6.075
6.3 Inkomensregelingen	2.428.762	2.139.745	289.018	13,5%	1.994.172
6.4 Begeleide participatie	279.949	372.482	-92.533	-24,8%	339.159
6.5 Arbeidsparticipatie	196.768	170.466	26.302	15,4%	147.083
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	75.549	95.885	-20.336	-21,2%	104.343
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	558.553	786.447	-227.894	-29,0%	704.264
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	495.827	703.590	-207.763	-29,5%	677.862
Totaal	**9.396.575**	**9.956.154**	**-559.579**	**-5,6%**	**8.981.171**

N.B. De bedrijfsvoeringlasten taakveld 0.4 Overhead betreft het saldo van de lasten en baten inzake overhead.

Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Wij hebben hiervan opgave gedaan in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2).

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften die worden gegeven in het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten”.

3.3.1 Continuïteit

De continuïteit van de activiteiten is geborgd in de overeenkomst tot het instellen van een gemeenschappelijke regeling door de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling.

3.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de historische kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs). Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Wijziging gemeenschappelijke regeling en het effect op de gepresenteerde cijfers

Per 1 januari 2022 is de Gemeenschappelijke Regeling opnieuw aangepast zoals beschreven in paragraaf 1.2. Gemeenten hebben besloten hun bevoegdheden in het kader van de Wmo, de Jeugdwet en een deel van Armoedebestrijding aan De Dienst te delegeren in plaats van aan De Dienst te mandateren. Hierdoor worden deze programma onderdelen vanaf 1 januari 2022 weer in de begroting en jaarrekening van De Dienst opgenomen. Voor een correcte verantwoording conform de BBV 2004 worden de cijfers van de primitieve begroting 2022 en de realisatie over 2021 in de programma- en resultatenrekening opgenomen conform de situatie voor de taakwijzing. Wij hebben hiervan opgave gedaan in de programma-verantwoording (paragraaf 2.4) en in het overzicht van baten en lasten (paragraaf 3.2). De cijfers van de herziene begroting 2022 en de realisatie over 2022 worden verantwoord op basis van de taken na wijziging van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Schattingen

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van de balans die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.
Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het management van de gemeenschappelijke regeling over de verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat het management schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

3.3.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa betreffen investeringen met een meerjarig economisch nut. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met de investering, worden hierop in mindering gebracht. Bijdragen uit reserves mogen niet in mindering worden gebracht. Deze bijdragen vallen vrij met jaarlijkse termijnen gelijk aan de afschrijvingsperiode van het actief.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De volgende afschrijvingstermijnen gelden (aantal jaren):

- Machines, apparaten en installaties 5
- Overige materiële vaste activa, waaronder
  - Automatisering 5-7
  - Verbouwing/verhuizing Eise Eisingastraat 10
  - Inventaris 5

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa betreffen langlopende lening u/g inzake Tozo en Bbz bedrijfskapitaal en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

<u>Oninbaarheid debiteuren aanverwante wet- en regelgeving</u>
Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren van aanverwante wet- en regelgeving is een voorziening in mindering gebracht. De aflossingsfrequentie van debiteuren is het uitgangspunt voor het bepalen van de voorziening. Als blijkt dat een individuele debiteur in staat is om maandelijks op de openstaande vordering af te lossen, wordt geen voorziening getroffen. Als blijkt dat de aflossingsfrequentie afneemt, neemt de onzekerheid omtrent de inning van de totale vordering toe. De voorziening is per individuele debiteur gewaardeerd en opgenomen op de balans van De Dienst.

<u>Overige vorderingen</u>
Vorderingen op debiteuren Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz, Tozo en Wmo zijn opgenomen in de balans van de Dienst. De financiële gegevens worden vermeld op basis van het baten-lastenstelsel.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de Dienst.

Passiva
Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserve uitvoeringslasten.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd door:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten is
- bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Overig
Wat betreft vakantiegeld uitkeringsgerechtigden wordt geen schuld opgenomen omdat er gekozen is voor een waardering op basis van kasstelsel.

3.3.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Pensioenen
De Dienst heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke

afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De Dienst heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan hogere toekomstige premies. De Dienst heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP was in december 2022 110,9% (2021: 110,2%, bron www.abp.nl).

Vennootschapsbelasting
De activiteiten van De Dienst zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Wet normering topinkomens
Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft De Dienst zich gehouden aan de Beleidsregel WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

3.3.5 Begrotingsrechtmatigheid

De Dienst maakt voor elk begrotingsjaar een primitieve begroting en één herziene begroting. Dat laatste heeft tot gevolg dat in de praktijk tussen realisatie en begroting afwijkingen bestaan. Voor de sociaal domein programma's in de begroting geldt dat sprake is van zogenaamde open eindregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Bij gemeenten is het de gewoonte met meerdere begrotingswijzigingen per jaar te werken, waardoor verschillen met de realisatiecijfers klein kunnen blijven. Meerdere begrotings-wijzigingen bij de Dienst zijn echter voor de gemeenten onwenselijk, omdat deze niet (tijdig) verwerkt kunnen worden in de gemeentelijke begroting. De oplossing is gevonden in de bestuursrapportages en tussentijdse rapportages aan de gemeenten over de realisatie en prognoses van alle programma's. Bij uitzondering wordt gewerkt met een extra tussentijdse begrotingswijziging. Daardoor is het bestuur geïnformeerd over over- en onderschrijdingen en de consistentie daarvan met het door het bestuur uitgezette beleid. Daarnaast beschikken de gemeenten over betrouwbare informatie voor hun eigen tussentijdse rapportages. Dit voorkomt verrassingen bij het vaststellen van de jaarrekening.

De overschrijding van de begroting betreft een overschrijding uit hoofde van open einde regelingen. Deze overschrijding wordt gedekt door de, bij de gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten. Hiermee is sprake van een formele onrechtmatigheid, maar hoeft deze op grond van de kadernota rechtmatigheid niet meegenomen te worden in de oordeelsvorming.

	Eerste Begroting na wijziging 2022 a.	Begrotings-wijziging 2022 b.	Omschrijving wijziging 2022	Laatste Begroting na wijziging 2022 a. + b.
Gesaldeerde begroting 2022				
Inkomen	22.908.207	-		22.908.207
Werk & Participatie	3.157.587	-		3.157.587
Armoedebestrijding	2.589.505	5.206.500	Voorschot energietoeslag	7.796.005
Wmo	15.468.487	-		15.468.487
Jeugdwet	17.154.500	-		17.154.500
Bedrijfsvoering	9.886.956	69.198	Voorschot uitvoering energietoeslag	9.956.154
Totaal bijdrage gemeenten	**71.165.242**	**5.275.698**		**76.440.940**

3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022

In deze paragraaf worden de afzonderlijke balansposten toegelicht. Daar waar nodig wordt de financiële uitsplitsing inhoudelijk onderbouwd.

3.4.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Machines, apparaten, installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2022			
Aanschaffingswaarde	€ 100.759	€ 1.301.985	€ 1.402.744
Cumulatieve afschrijvingen	€ 75.211	€ 698.708	€ 773.919
Boekwaarde	€ 25.548	€ 603.277	€ 628.825
Mutaties in de boekwaarde			
Investeringen	€ 21.019	€ 10.000	€ 31.019
Desinvesteringen	€ -	€ -	€ -
Afschrijvingen	€ 8.676	€ 170.542	€ 179.218
Afschrijvingen desinvesteringen	€ -	€ -	€ -
Bijdragen van derden	€ -	€ -	€ -
Afwaarderingen	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 12.343	€ -160.542	€ -148.199
Stand per 31 december 2022			
Aanschaffingswaarde	€ 121.778	€ 1.311.985	€ 1.433.763
Cumulatieve afschrijvingen	€ 83.887	€ 869.250	€ 953.137
Boekwaarde	€ 37.891	€ 442.735	€ 480.626
Afschrijvingstermijn in jaren	5	5-10	

Voor een gespecificeerd overzicht van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage A.

3.4.2 Financiële vaste activa

In euro's	1-1-2022	Uitgegeven	Rente	Aflossing	31-12-2022
TOZO bedrijfskapitaal	1.135.213		235	175.667	959.781
Bbz bedrijfskapitaal	4.170	134.000	-	10.992	127.178
	1.139.383	134.000	235	186.659	1.086.959

Dit bedrijfskapitaal is verstrekt door Bureau Zelfstandigen Fryslân. BZF verzorgt tevens de inning van de aflossing en rente op deze kapitaalverstrekkingen.

3.4.3 Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	1.371.147	68.184
Rekening courant verhouding met het Rijk	4.086.197	1.813.228
Overige vorderingen	1.101.393	914.863
	6.558.738	**2.796.275**

Vorderingen op openbare lichamen *		
Rekening-courant gemeente Vlieland	-	-
Rekening-courant gemeente Harlingen	-	-
Rekening-courant gemeente Terschelling	158.267	40.184
Rekening-courant gemeente Waadhoeke	1.212.075	-
Overige openbare lichamen	805	28.000
	1.371.147	68.184

Rekening courant verhouding met het Rijk		
Rekening-courant verhouding Rijk	4.086.197	1.813.228
	4.086.197	1.813.228

Overige vorderingen		
Debiteuren regulier	34.979	39.242
Debiteuren uitkeringen	1.777.790	1.888.535
Af: voorziening debiteuren uitkeringen	-1.169.440	-1.297.426
Debiteuren Bbz levensonderhoud	188.569	114.259
Debiteuren TOZO levensonderhoud	269.495	170.253
	1.101.393	914.863

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Bank	117.495	100.739
	117.495	**100.739**

Overlopende activa		31-12-2021
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.890.413	1.449.921
	1.890.413	**1.449.921**

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
Nog te ontvangen bedragen	631.421	1.362.055
Vooruitbetaalde bedragen	1.258.992	87.865
	1.890.413	1.449.921

* Om beter inzicht te krijgen in de onderlinge schuldposities tussen De Dienst en de gemeenten worden alle onderlinge posities verwerkt in een rekening-courant. De gemeenten ontvangen allen afzonderlijk een overzicht van de rekening-courantpositie per 31 december 2022.

Een opvallende mutatie ten opzichte van 2021 betreft de post vlottende activa. In 2021 was er sprake van mandatering van de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet en een deel van het programma Armoedebestrijding. In 2022 is er wederom sprake van delegatie van de betreffende taken. Hierdoor worden de vorderingen en schulden aangaande deze taken weer opgenomen in de jaarrekening van De Dienst.

Sinds 16 december 2013 zijn alle decentrale overheden, voor zover ze een openbaar lichaam zijn, verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld.

Afgezien van de mogelijkheden om aan elkaar leningen te verstrekken, zijn decentrale overheden verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. Indien overtollige middelen de omvang van de drempel niet overschrijden, mogen die middelen buiten de schatkist worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel is nooit lager dan € 1 miljoen. De drempel bedroeg in 2022 voor De Dienst € 1 miljoen. Het gemiddelde saldo van de BNG rekening en de Rabobank rekening van De Dienst is in de 4 kwartalen van 2022 onder deze drempel gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**168**	**206**	**151**	**154**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	832	794	849	846
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	38.697			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	38.697			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	15.130	18.772	13.881	14.193
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	168	206	151	154

Met de BNG is een kredietfaciliteit overeengekomen van € 500.000.

3.4.4 Eigen vermogen

In euro's	1-1-2022	Storting	Onttrekking	31-12-2022
Verloop van het eigen vermogen				
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten	654.806	-	-	654.806
	654.806	-	-	654.806

De bestemmingsreserve uitvoeringslasten is gevormd met als doel het opvangen van kosten van calamiteiten en risico's, zodat voorkomen kan worden dat de begroting van de gemeenten onverwachts moet worden aangesproken.

3.4.5 Verloop voorziening

In euro's	1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	31-12-2022
Voorziening personele verplichtingen	355.848	4.518	276.639	135.078	218.805
	355.848	4.518	276.639	135.078	218.805

Deze voorziening is gevormd met als doel de dekking van de verplichte aanvullingen op een WW-uitkering voor ontslagen werknemers. De voorziening bedraagt ultimo 2022 € 218.805. De hoogte van de voorziening met een looptijd van > 1 jaar bedraagt hiervan ultimo 2022 € 46.363.

3.4.6 Vlottende passiva

Vlottende schulden korter dan één jaar	31-12-2022	31-12-2021
Schulden aan openbare lichamen	1.057.649	2.838.572
Crediteuren	402.032	688.879
	1.459.681	3.527.451
Schulden aan openbare lichamen *		
Rekening-courant gemeente Harlingen	522.064	229.785
Rekening-courant gemeente Terschelling	-	-
Rekening-courant gemeente Waadhoeke	-	2.369.688
Rekening-courant gemeente Vlieland	14.618	162.839
Overige openbare lichamen	520.967	76.259
	1.057.649	**2.838.572**

Overlopende passiva	31-12-2022	31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.118.894	894.992
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	682.045	682.045
	7.800.939	1.577.038

* Om een beter inzicht te krijgen in de onderlinge schuldposities tussen De Dienst en de gemeenten worden alle onderlinge posities verwerkt in een rekening-courant. De gemeenten ontvangen allen afzonderlijk een overzicht van de rekening-courantpositie per 31 december 2022.

Een opvallende mutatie ten opzichte van 2021 betreft de post overlopende passiva. In 2021 was er sprake van mandatering van de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet en een deel van het programma Armoedebestrijding. In 2022 is er wederom sprake van delegatie van de betreffende taken. Hierdoor worden de vorderingen en schulden aangaande deze taken weer opgenomen in de jaarrekening van De Dienst.

De schulden aan de overige openbare lichamen zijn toegenomen doordat de loonbelasting voor de inkomens-uitkeringen over de maand december 2022 in januari 2023 is betaald. Tevens ontvingen wij van de gemeente Leeuwarden de jaarafrekening aangaande de inzet van inburgeringstrajecten en de projectkosten ten bate van de doorontwikkeling van de digitale werkomgeving. Ook deze lasten betaalden wij begin 2023, maar verantwoorden wij in 2022.

De overige vooruit ontvangen bedragen zijn per 2021 en 2022 consistent. Dit betreft de verwachte afrekening van de TOZO-regelingen en uitvoeringskosten met het Rijk.

3.4.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurverplichting
De Dienst heeft zich contractueel verplicht tot het betalen van huurtermijnen voor de Eise Eisingastraat 5-8 te Franeker tot en met 30 september 2028. Dit voor een totaalbedrag van € 193.405 per jaar (vrijgesteld van BTW), vermeerderd met de jaarlijkse huurverhoging op CPI-indexbasis conform de algemene voorwaarden (artikel 17.1 t/m 17.4 van het huurcontract).

Verplichting vakantierecht
De waarde van de opgebouwde vakantiedagen (in euro's) bedraagt per 31 december 2022 € 329.747

Verplichting verlofsparen
Per 1 januari 2023 kunnen medewerkers van De Dienst verlofsparen. Hiervoor dient een voorziening te worden opgenomen, omdat het spaarsaldo in de tijd vanwege toevoegingen en opnamen van het spaarverlof van niet gelijke omvang is. De regeling is op basis van de vigerende CAO per 2 januari 2022 actief. Daarom is het opgebouwde recht per 31 december 2022 336 uren dan wel € 11.790. In 2023 zal hiervoor een voorziening worden gevormd.

3.5 Toelichting overzicht van baten en lasten

3.5.1 Resultaten- en verschillenanalyse bedrijfsvoeringslasten

In het overzicht bedrijfsvoeringslasten 2022, opgenomen onder paragraaf 3.2.2 worden de verschillen tussen het resultaat over 2022 ten opzichte van de begroting na wijziging 2022 weergegeven. Navolgend worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

De gerealiseerde bedrijfsvoeringslasten voor 2022 laten een onderschrijding van € 559.579 zien ten opzichte van de begroting na wijziging 2022. In vergelijking met de prognose 2022 is er zelfs sprake van een onderschrijding van € 991.456. We lichten de belangrijkste afwijkingen nader toe.

Allereerst is de omvang van de begroting na wijziging 2022 met € 69.198 verhoogd. Hiermee is de begrotingswijziging ten bate van de uitvoering van de eenmalige energietoeslag geformaliseerd.

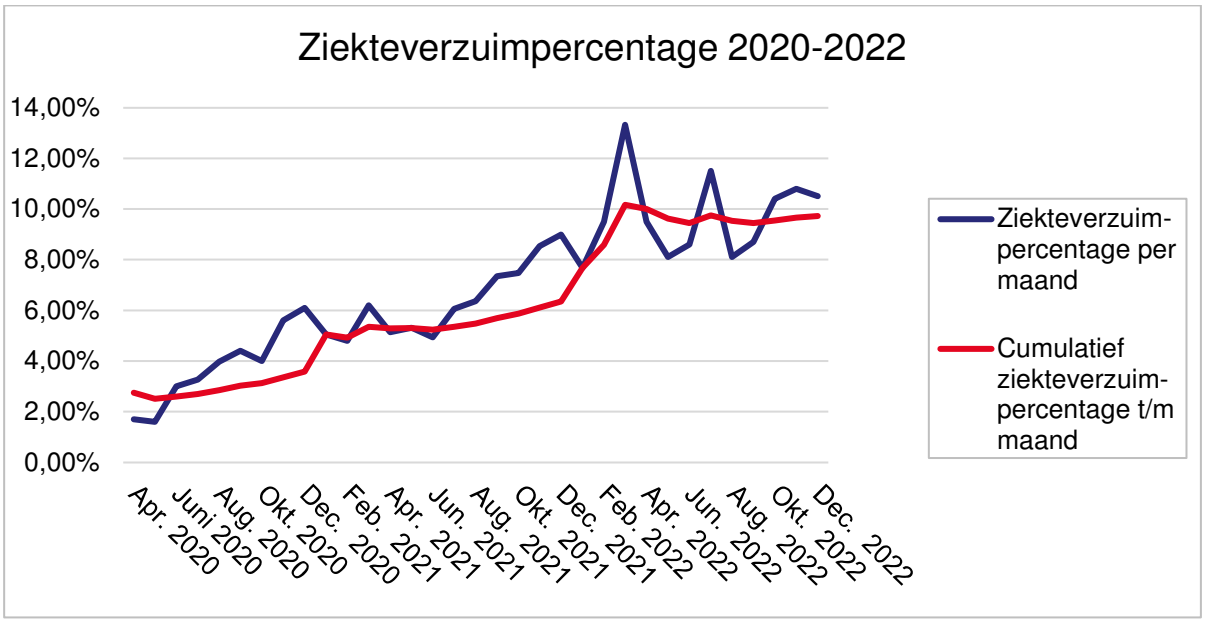
De personeelskosten vallen € 98.019 hoger uit dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door extra inhuur van externen. In 2023 is er door De Dienst uitvoering gegeven aan een aantal regelingen zoals de Energietoeslag voor inwoners en het verstrekken van leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne. Hiervoor zijn extra medewerkers ingehuurd.
Ten opzichte van de prognose 2022 uit de tweede bestuursrapportage vallen de personeelskosten € 417.815 lager uit. In 2022 was veel beweging in het personeelsbestand. Vooral in de tweede helft van het jaar zijn relatief veel medewerkers naar ander werk uitgestroomd. Door de grote krapte op de arbeidsmarkt wordt sterk aan hen getrokken en hoewel we er in slagen om veel medewerkers aan ons te blijven binden, heeft een deel van de medewerkers dus de stap naar een andere werkgever gezet. Doordat het in de huidige markt erg lastig is om vacatures tijdig en kwalitatief goed in te vullen (ook goede externe medewerkers zijn lastig te vinden), zijn verschillende afdelingen gedurende langere periode onderbezet geweest. Als gevolg hiervan zijn vooral in de tweede helft van het jaar de personeelskosten lager uitgevallen dan verwacht.

De overige bedrijfsvoeringslasten zijn € 355.000 lager dan begroot.
De overige personeelslasten laten zich lastig ramen en vallen in 2022 € 50.000,- lager uit dan verwacht. Deze lasten worden vaak in sterke mate beïnvloed door bijvoorbeeld het treffen van eenmalige voorzieningen voor de kosten van een WW-uitkering voor ex-medewerkers. Voor de automatiseringskosten geldt een onderschrijding van € 60.000,-. Door vertraging in een aantal projecten zal een deel van deze kosten doorschuiven naar 2023. De uitvoeringslasten BZF zijn ruim € 40.000,- lager dan begroot en de verwachting is dat dit kostenniveau een reëel beeld geeft voor de komende jaren. Daarom is voor de begroting 2023 reeds een lager bedrag geraamd en deze lijn is doorgetrokken naar de begroting 2024. De organisatie- en advieskosten en sociale recherche kosten zijn op basis van de realisatie over 2022 en 2021 respectievelijk ca. € 75.000,- en € 60.000,- te ruim begroot. Voor de begroting 2024 zullen de voor deze posten begrote bedragen daarom worden verlaagd.

Ten slotte zien we aan de opbrengstenkant dat in verband met o.a. ziekte van medewerkers in 2022 relatief grote eenmalige baten van ruim € 200.000,- zijn ontvangen welke niet worden begroot.

In de tweede helft van 2022 is door Planning & Control en IT van De Dienst geïnvesteerd in de ontwikkeling van het managementinformatiesysteem, om de uitnutting van de bedrijfsvoeringskosten beter te kunnen volgen. De applicatie is per 1 februari 2023 operationeel en geeft doorlopend 'real-time' inzicht in de exacte budgetuitnutting voor het volledige programma Bedrijfsvoering. De applicatie zal voortaan worden gebruikt om zowel de personeelskosten als overige bedrijfsvoeringskosten te monitoren en zo nodig, bij oplevering van bestuursrapportages, kostenramingen tussentijds bij te stellen.

3.5.2 Ziekteverzuim

In 2022 was sprake van een gemiddeld ziekteverzuimpercentage van 9,72%; een sterke stijging ten opzichte van 2021 toen dit 6,35% bedroeg. Dit hoge percentage wordt vooral veroorzaakt door een aantal langdurige (meerjarige) ziektegevallen. De interne norm van het maximale ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschappen) is 5%. Op landelijk niveau lag het ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschappen) in 2022 voor overheidsdiensten met meer dan 100 werkzame personen op 6,3%. Er zijn daarom in 2022 meer externe medewerkers ingehuurd als vooraf voorzien. Verder is veel aandacht besteed aan vitaliteit van de medewerkers, inzetbaarheid, het zorgen voor een goede personele bezetting en het goed omgaan met werkdruk.

3.5.3 Uitvoering debiteurenbeheer

De Dienst heeft als taak om zorg te dragen voor een correct en effectief debiteurenbeheer. Hierbij kan het gaan om terugvordering van bijvoorbeeld uitkeringen, boete of verhaal. Het totale debiteurensaldo per eind 2022 bedraagt € 1.777.790. Voor € 1.169.440 (66%) is een voorziening getroffen inzake de oninbaarheid van de debiteurenvordering. De incassoquote geeft een indicatie in hoeverre de Dienst de vorderingen heeft kunnen incasseren. Voor 2022 bedraagt deze quote 31,2% (2021: 37,2%). Het percentage is gedaald ten opzichte van 2021 doordat we in 2021 grote vorderingen konden incasseren doordat cliënten erfenissen ontvingen.

In euro's/procenten	Jaar 2022	Jaar 2021
Ontvangsten en interne verrekeningen		
Ontvangsten	436.994	580.979
Interne verrekeningen (met uitkeringen)	130.898	109.901
Totaal	**567.892**	**690.880**
Gemiddeld debiteurensaldo	1.819.697	1.858.131
Incassoquote	**31,2%**	**37,2%**

In euro's/procenten	Jaar 2022	Jaar 2021
Opboekingen en buiten invordering stelling		
Opboekingen	493.882	693.151
% opboekingen t.o.v. gemiddeld debiteurensaldo	27,1%	37,3%
Buiten invordering gesteld	38.035	30.983
% buiten invordering gesteld t.o.v. gemiddeld debiteurensaldo	2,1%	1,7%

3.5.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Het voor De Dienst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2022 (bedragen x € 1)	Dhr. M.J. Jellema
Functie	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.715
Beloningen betaalbaar op termijn	20.544
Subtotaal	*137.259*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldig betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**137.259**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2021 (bedragen x € 1)	Dhr. M.J. Jellema
Functie	**Directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.209
Beloningen betaalbaar op termijn	20.660
Subtotaal	*132.869*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
-/- Onverschuldig betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**132.869**

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder

Voor juli 2022

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Mw. J. Hoekstra-Sikkema	Voorzitter bestuur
Mw. B. Tol	Wnd. voorzitter bestuur
Dhr. P. Schoute	Lid bestuur
Mevrouw E. de Ruijter	Lid bestuur

Na juli 2022

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Mw. J. Hoekstra-Sikkema	Voorzitter bestuur
Mw. M. van der Meer	Wnd. voorzitter bestuur
Dhr. E. de Groot	Lid bestuur
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Lid bestuur

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

4.1 Besluit tot vaststelling

Besluit tot vaststelling

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân
besluit:

Vast te stellen de programmarekening 2022 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van d.d. 12 juli 2023.

Mevrouw J. Hoekstra-Sikkema Voorzittter

De heer M.J. Jellema Secretaris

Bijlage A Overzicht materiële vaste activa

Omschrijving	Aanschafwaarde 1-1-2022	Aanschafwaarde 31-12-2022	Cumulatieve afschr. t/m 2021	Boekwaarde 1-1-2022	Desinvestering 2022	Investering 2022	Afschrijving desinvestering 2022	Afschrijving 2022	Boekwaarde 31-12-2022
GWS4all	31.674	31.674	21.203	589		0		584	5
Diverse licenties en software	53.910	53.910	48.161	5.750		0		1.500	4.250
PC's, printers en overige hardware	32.918	32.918	26.421	6.497		0		1.718	4.779
Telefonie	67.842	88.860	43.815	19.051		21.019		6.958	33.112
ICT Migratie Leeuwarden	136.838	136.838	104.373	32.465		0		17.449	15.016
Pactum	12.200	12.200	11.980	220		0		220	0
Gembox	140.272	150.272	103.620	46.532		10.000		18.185	38.346
Elvy	6.735	6.735	4.721	2.015		0		962	1.052
Conversie Jeugdadministratie	27.299	27.299	152	27.147		0		5.460	21.687
Totaal automatisering	509.687	540.706	369.421	140.266		31.019		53.036	118.248
Verbouwing/verhuizing Eise Eisingastraat	679.280	679.280	269.527	409.753		0		83.426	326.327
Totaal verbouwing/verhuizing	679.280	679.280	269.527	409.753		0		83.426	326.327
Inventaris	213.776	213.776	134.970	78.806		0		42.755	36.051
Totaal inventaris	213.776	213.776	134.970	78.806		0		42.755	36.051
Totaal materiële vaste activa	**1.402.744**	**1.433.762**	**773.918**	**628.825**		**31.019**		**179.218**	**480.626**

Uitsplitsing toelichting balans	Aanschafwaarde 31-12-2022	Aanschafwaarde 31-12-2022	Cumulatieve afschr. t/m 2020	Boekwaarde 1-1-2022	Desinvestering 2022	Investering 2022	Afschrijving desinvestering 2022	Afschrijving 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Machines, apparaten, installaties	100.759	121.778	70.236	25.549		21.019		8.676	37.891
Overige materiële vaste activa	1.301.985	1.311.985	703.682	603.276		10.000		170.542	442.735
Totaal materiële vaste activa	**1.402.744**	**1.433.762**	**773.918**	**628.825**		**31.019**		**179.218**	**480.626**

Nb. duurzame waardevermindering en bijdragen van derden zijn ten aanzien van materiële vaste activa niet van toepassing binnen de Dienst.

Bijlage B SISA bijlage 2022

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023											
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2022** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1	060072 Gemeente Harlingen	€ 6.659.914	€ 137.210	€ 386.466	€ 1.072	€ 17.317
			2	060093 Gemeente Terschelling	€ 179.202	€ 1.509	€ 58.792	€ 323	€ 7.740
			3	060096 Gemeente Vlieland	€ 72.234	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	061949 Gemeente Waadhoeke	€ 12.746.198	€ 159.413	€ 883.263	€ 8.618	€ 115.798
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1	060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 94.653	€ 7.614	€ 0	
			2	060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 16.870	€ 1.516	€ 0	
			3	060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 22.743	€ 0	€ 0	
			4	061949 Gemeente Waadhoeke	€ 21	€ 230.027	€ 39.507	€ 0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2B/16*	
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 339.900	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 56.312	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 1.427	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 834.857	€ 0	€ 11.097	€ 0	
SZW	**G3B**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 67	€ 48.320	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 38.859	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 12.215	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 134.000	€ 15.577	€ 39.105	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/07*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in(jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/12*
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 2.304	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 6.866	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2022** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/01*	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	Baten (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/06*
			1	060072 Gemeente Harlingen	Tozo1			€ 22.040	€ 43.134
			2	060072 Gemeente Harlingen	Tozo2			€ 13.611	€ 5.328
			3	060072 Gemeente Harlingen	Tozo3			€ 21.811	€ 4.579
			4	060072 Gemeente Harlingen	Tozo4			€ 0	€ 850
			5	060072 Gemeente Harlingen	Tozo5	-€ 2.620		€ 0	€ 0
			6	060093 Gemeente Terschelling	Tozo1			€ 14.494	€ 18.140
			7	060093 Gemeente Terschelling	Tozo2			€ 13.171	€ 0
			8	060093 Gemeente Terschelling	Tozo3			€ 25.753	€ 5.030
			9	060093 Gemeente Terschelling	Tozo4			€ 679	€ 1.080
			10	060093 Gemeente Terschelling	Tozo5	-€ 1.567		€ 0	€ 0
			11	060096 Gemeente Vlieland	Tozo1			€ 2.597	€ 22.516
			12	060096 Gemeente Vlieland	Tozo2			€ 0	€ 0
			13	060096 Gemeente Vlieland	Tozo3			€ 127	€ 0
			14	060096 Gemeente Vlieland	Tozo4			€ 0	€ 0
			15	060096 Gemeente Vlieland	Tozo5	-€ 15		€ 0	€ 0
			16	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo1			€ 44.037	€ 60.721
			17	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo2			€ 27.991	€ 6.272
			18	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo3			€ 60.249	€ 5.401
			19	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo4			€ 442	€ 0
			20	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo5	€ 3.060		€ 1.066	€ 50
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/08*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/11*	
			1	060072 Gemeente Harlingen	*Tozo1*	€ 137			
			2	060072 Gemeente Harlingen	*Tozo2*				
			3	060072 Gemeente Harlingen	*Tozo3*				
			4	060072 Gemeente Harlingen	*Tozo4*				
			5	060072 Gemeente Harlingen	*Tozo5*				
			6	060093 Gemeente Terschelling	*Tozo1*	€ 7			
			7	060093 Gemeente Terschelling	*Tozo2*				
			8	060093 Gemeente Terschelling	*Tozo3*				
			9	060093 Gemeente Terschelling	*Tozo4*				
			10	060093 Gemeente Terschelling	*Tozo5*				
			11	060096 Gemeente Vlieland	*Tozo1*	€ 13			
			12	060096 Gemeente Vlieland	*Tozo2*				
			13	060096 Gemeente Vlieland	*Tozo3*				
			14	060096 Gemeente Vlieland	*Tozo4*				
			15	060096 Gemeente Vlieland	*Tozo5*				
			16	061949 Gemeente Waadhoeke	*Tozo1*	€ 78			
			17	061949 Gemeente Waadhoeke	*Tozo2*				
			18	061949 Gemeente Waadhoeke	*Tozo3*				
			19	061949 Gemeente Waadhoeke	*Tozo4*				
			20	061949 Gemeente Waadhoeke	*Tozo5*				

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/12*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/13*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/14*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4B/15*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/16*
SZW	**G10B**	**Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2022** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10B/01*	Besteding (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/02*	Baten (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/03*			
		1	060072 Gemeente Harlingen	€ 8.286	€ 0			
		2	060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0			
		3	060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0			
		4	061949 Gemeente Waadhoeke	€ 28.637	€ 0			
SZW	**G12B**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ Deel openbaar lichaam** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12B/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/03*			
		1	060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 0			
		2	060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0			
		3	060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0			
		4	061949 Gemeente Waadhoeke	€ 0	€ 0			
SZW	**G13B**	**Onderwijsroute 2022_ deel openbaar lichaam** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Deel openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13B/01*	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/02*	Baten onderwijsroute (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/03*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/04*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/05*	
		1	060072 Gemeente Harlingen	€ 14.500	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	061949 Gemeente Waadhoeke	€ 58.000	€ 0	€ 0	€ 0	

Bijlage C Overzicht van baten en lasten naar taakvelden

	0.4 Overhead	0.5 Treasury	0.9 Vennootschaps belasting	6.1 Samenkracht en burger participatie	6.2 Wijkteams	6.3 Inkomens regelingen	6.4 Begeleide participatie	6.5 Arbeids participatie	6.6 Maatwerk voorzieningen (Wmo)	6.71 Maatwerk dienstverlening 18+	6.72 Maatwerk dienstverlening 18-	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Totaal 2022
Lasten in euro's														
Werk & Participatie	-	-	-	154.464	-	-	589.085	1.618.912	-	-	-	-	-	2.362.461
Inkomen	-	-	-	-	-	23.154.654	-	-	-	-	-	-	-	23.154.654
Armoedebestrijding	-	-	-	64.758	-	8.482.831	-	-	-	199.897	-	-	-	8.747.485
Wmo	-	-	-	-	66.025	-	2.013.217	-	1.439.786	11.299.506	-	-	-	14.818.534
Jeugdwet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.302.837	-	2.524.811	19.827.648
Bedrijfsvoering	5.384.694	-	-	90.465	3.703	2.523.426	683.326	468.146	80.742	596.899	558.240	-	-	10.389.641
Totaal lasten	**5.384.694**	**-**	**-**	**309.687**	**69.728**	**34.160.911**	**3.285.628**	**2.087.058**	**1.520.528**	**12.096.301**	**17.861.077**	**-**	**2.524.811**	**79.300.422**
Baten in euro's														
Werk & Participatie	-	-	-	154.464	-	-	589.085	1.618.912	-	-	-	-	-	2.362.461
Inkomen	-	-	-	-	-	23.154.654	-	-	-	-	-	-	-	23.154.654
Armoedebestrijding	-	-	-	64.758	-	8.482.831	-	-	-	199.897	-	-	-	8.747.485
Wmo	-	-	-	-	66.025	-	2.013.217	-	1.439.786	11.299.506	-	-	-	14.818.534
Jeugdwet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.302.837	-	2.524.811	19.827.648
Bedrijfsvoering	57.915	-	-	108.299	9.346	5.032.781	896.130	600.292	202.643	1.493.615	1.988.621	-	-	10.389.641
Totaal baten	**57.915**	**-**	**-**	**327.520**	**75.371**	**36.670.266**	**3.498.432**	**2.219.204**	**1.642.428**	**12.993.017**	**19.291.458**	**-**	**2.524.811**	**79.300.422**
Resultaat	**-5.326.779**	**-**	**-**	**17.834**	**5.643**	**2.509.355**	**212.804**	**132.146**	**121.901**	**896.716**	**1.430.381**	**-**	**-**	**-**
Mutatie reserves														
Onttrekking reserve uitvoeringslasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal dekking	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Bijlage D Beleidsindicatoren 2022

Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator 2022	Eenheid	Realisatie	Begroting
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	260	223
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	484	319

Nb. De aantallen opgenomen in de kolom realisatie betreft het totaal aantal unieke clienten op jaarbasis. In de kolom begroting is het gemiddelde aantal cliënten per ultimo maand (op jaarbasis) opgenomen.

Input beleidsindicatoren	Bron	Realisatie	Begroting
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 januari 2023	69.125	68.412
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	42.077	42.033
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Jaarrekening 2022 onderdeel Werk, Part. & Inkomen	1.797	1.527
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	Jaarrekening 2022 onderdeel Werk, Part. & Inkomen	2.035	1.340

Nb. De aantallen opgenomen in de kolom realisatie betreft het totaal aantal unieke clienten op jaarbasis. In de kolom begroting is het gemiddelde aantal cliënten per ultimo maand (op jaarbasis) opgenomen.

Bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Eenheid	Realisatie	Begroting
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,58	1,60
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,46	1,50
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 136	€ 146
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	11%	7%
5. Overhead	% van totale lasten	56,7%	56,8%

Input beleidsindicatoren	Bron	Realisatie	Begroting
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 januari 2023	69.125	68.412
Fte formatie	Totaal fte	109,53	109,53
Fte bezetting	Totaal fte	100,64	102,67
Apparaatskosten per inwoner	Jaarrekening 2022, onderdeel Bedrijfsvoering	€ 9.396.575	€ 9.956.154
Totale loonsom	Jaarrekening 2022, onderdeel Bedrijfsvoering	€ 8.179.704	€ 8.081.685
Kosten inhuur externen	Jaarrekening 2022, onderdeel Bedrijfsvoering	€ 988.120	€ 575.451
Overhead	Jaarrekening 2022, onderdeel Bedrijfsvoering	€ 5.326.779	€ 5.655.988

Nb. De post Overhead betreft de gesaldeerde baten en lasten inzake overhead.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Beleidsindicator	Eenheid	Realisatie	Begroting
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	636	635

Jeugdwet

Beleidsindicator	Eenheid	Realisatie	Begroting
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	14%	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2%	Niet begroot
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3%	Niet begroot

Nb. Wij registreren vanaf 2022 de cliënten met een jeugdbeschermings- en een jeugdreclasseringsmaatregel. Ten tijde van het opmaken van de begroting na wijziging 2022 was het nog niet bekend dat deze registratie zou plaatsvinden vanaf 2022.

Bijlage E Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen
• Samenkracht en burgerparticipatie bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg. • Inkomensregelingen zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso. • WSW en beschut werk (Begeleide participatie) omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend. • Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten. • (Participatie) Van waarde: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding. • (Participatie) Perspectiefrijk: Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme. • (Participatie) Kansrijk: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining. • Participatiewet: deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong. • IOAW: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad. • IOAZ: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. • Bbz startende ondernemers: Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer. • Bbz gevestigde ondernemers: Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer. • Toegang en eerstelijnsvoorzieningen betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams. • Maatwerkvoorzieningen betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan

mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

- Huishoudelijke hulp betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.
- Begeleiding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.
- Dagbesteding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/ psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.
- Overige maatwerkarrangementen worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.
- Beschermd wonen betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslan).
- Maatwerkdienstverlening 18- betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.
- Geëscaleerde zorg 18- behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienst-verleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.
- Jeugdhulp zonder verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.
- Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.
- Jeugdhulp met verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.
- Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.
- Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.
- Gesloten plaatsing is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvggz.
- Jeugdbescherming is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
- Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Bijlage F Afkortingenlijst

Lijst gehanteerde afkortingen	
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
ASS	Autismespectrumstoornis
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZF	Bureau Zelfstandigen Fryslân
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CER	Compensatieregeling Eigen Risico
CPI	Consumentenprijsindex
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
FTE	Fulltime-equivalent
GI	Gecertificeerde Instelling
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HR	Human Resources
IKB	Individueel Keuze Budget
IOAW	Wet ink.voorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
JB en JR	Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
NWF	Noardwest Fryslân
OHW	Onderhanden Werk
OTS	Onder toezicht stelling
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Participatie, Inkomen en Minimaregelingen
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
POH	Praktijk ondersteuner bij de huisarts
ROOO	Regeling opvang ontheemden Oekraïne
SDF	Sociaal Domein Friesland
SJH	Specialistische Jeugdhulp
SMI	Sociaal medische indicatie
SVB	Sociale Verzekeringsbank
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TWP	Team Werk en Participatie
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid
Wvggz	Wet verplichte Geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet

Bijlagen geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening

Bijlage G Verdeelsleutel bedrijfsvoeringslasten

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2022*	Aantal uitkeringsgerechtigden (PIM) per 1-1-2022	Aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2022	Aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2022
Harlingen	15.904	482	2.123	361
Terschelling	4.960	20	566	92
Vlieland	1.195	7	130	10
Waadhoeke	46.309	958	5.044	1.013
Totaal	**68.368**	**1.467**	**7.863**	**1.476**

De verdeling van de apparaatslasten heeft conform de Gemeenschappelijke regeling 2021, op basis van onderstaande passage, plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen
Artikel 20: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De bedrijfsvoeringskosten die de dienst aan de gemeenten toerekent, worden door middel van een verdeelsleutel over de gemeenten verdeeld:

I. De bedrijfsvoeringskosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
II. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.
III. Alle extra bedrijfsvoeringskosten van de dienst, die worden veroorzaakt door vastgesteld gemeentelijk beleid, dat afwijkt van het door de beleidspool voorgestelde beleid in Noordwest Friesland, worden door de dienst aan de betreffende gemeente doorberekend.

* Het aantal inwoners per 1 januari 2022 is opgenomen op basis van gegevens van het CBS.
(stand 11 februari 2023)

Bijlage H Afrekening met deelnemende gemeenten

Gemeentelijke bijdrage Werk, Participatie en Inkomen

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.		b.	c.		
Harlingen	8.216.119	8.298.089	8.625.385	-409.266	-4,7%	9.412.804
Terschelling	299.117	354.788	308.252	-9.135	-3,0%	832.198
Vlieland	84.520	90.650	55.243	29.277	53,0%	45.435
Waadhoeke	15.982.986	16.150.730	17.076.914	-1.093.928	-6,4%	17.433.445
Totaal NWF	**24.582.742**	**24.894.257**	**26.065.794**	**-1.483.052**	**-5,7%**	**27.723.883**

Gemeentelijke bijdrage Armoedebestrijding

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.		b.	c.		
Harlingen	2.641.357	2.610.057	2.476.658	164.699	6,7%	851.196
Terschelling	397.850	352.350	213.757	184.093	86,1%	81.709
Vlieland	76.312	76.312	59.029	17.283	29,3%	11.708
Waadhoeke	5.465.959	5.420.859	5.046.560	419.399	8,3%	1.830.480
Totaal NWF	**8.581.478**	**8.459.578**	**7.796.004**	**785.474**	**10,1%**	**2.775.094**

Gemeentelijke bijdrage Wmo

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.		b.	c.		
Harlingen	3.832.137	3.908.955	4.070.728	-238.591	-5,9%	4.000.663
Terschelling	666.411	690.786	852.392	-185.981	-21,8%	736.476
Vlieland	128.503	138.577	139.272	-10.769	-7,7%	150.939
Waadhoeke	9.522.566	9.683.948	10.406.096	-883.530	-8,5%	10.264.205
Totaal NWF	**14.149.617**	**14.422.266**	**15.468.488**	**-1.318.871**	**-8,5%**	**15.152.284**

Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.		b.	c.		
Harlingen	4.548.486	4.558.399	4.689.000	-140.514	-3,0%	5.140.703
Terschelling	1.059.751	970.929	854.000	205.751	24,1%	1.079.460
Vlieland	66.347	82.735	114.500	-48.153	-42,1%	178.396
Waadhoeke	14.153.063	13.973.965	11.497.000	2.656.063	23,1%	11.807.648
Totaal NWF	**19.827.648**	**19.586.028**	**17.154.500**	**2.673.148**	**15,6%**	**18.206.206**

Gemeentelijke bijdrage Bedrijfsvoering

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021
	a.		b.	c.		
Harlingen	2.644.756	2.644.756	2.749.836	-105.080	-3,8%	2.482.438
Terschelling	422.940	422.940	493.386	-70.446	-14,3%	425.998
Vlieland	111.794	111.794	121.915	-10.121	-8,3%	99.922
Waadhoeke	6.217.085	6.217.085	6.591.017	-373.932	-5,7%	5.972.812
Totaal NWF	**9.396.575**	**9.396.575**	**9.956.154**	**-559.579**	**-5,6%**	**8.981.171**

Gemeentelijke bijdrage Totaal NWF

Gemeente	Jaar 2022	Voorlopige cijfers 2022	Begroting na wijziging 2022	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2021 (na taak-wijziging BVO ter vergelijk)
	a.		b.	c.		
Harlingen	21.882.856	22.020.256	22.611.607	-728.751	-3,2%	21.887.804
Terschelling	2.846.069	2.791.793	2.721.787	124.282	4,6%	3.155.841
Vlieland	467.476	500.068	489.959	-22.483	-4,6%	486.399
Waadhoeke	51.341.659	51.446.587	50.617.587	724.072	1,4%	47.308.593
Totaal NWF	**76.538.060**	**76.758.704**	**76.440.940**	**97.120**	**0,1%**	**72.838.639**

Bijlage I Overzicht berekening Vangnetuitkering Inkomen 2022

Gemeente	Rijksbudget 2022	Uitgaven -/- debiteurenontv. 2022	Resultaat I-deel voor incidentele aanvullende uitkering (-=tekort)	Vangnet-uitkering	Resultaat I-deel ná incidentele aanvullende uitkering (-=tekort)
Waadhoeke	14.195.459	14.555.320	-359.861	0	-359.861
Harlingen	7.666.193	7.331.199	334.994	0	334.994
Terschelling	343.258	315.568	27.690	0	27.690
Vlieland	111.929	93.025	18.904	0	18.904
Dienst	22.316.839	22.295.112	21.727	0	21.727

Berekening Vangnetuitkering

Budget 2022	12,50%	7,50%	Uitgaven -/- debiteuren ontvangsten	Budget + 12,5% -/- uitgaven per saldo	Budget + 7,5% -/- uitgaven per saldo	Vangnet-uitkering
14.195.459	15.969.891	15.260.118	14.555.320	1.414.572	704.799	0
7.666.193	8.624.467	8.241.157	7.331.199	1.293.268	909.958	0
343.258	386.165	369.002	315.568	70.597	53.435	0
111.929	125.920	120.324	93.025	32.895	27.299	0
22.316.839	25.106.444	23.990.602	22.295.112	2.811.332	1.695.490	0

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

De Dienst
Noardwest Fryslân
zo werkt het sociaal